

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

STATSRÅDET KARL STAAFF I SITT HEM. FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

KARL STAAFF.

OM NÄMNADET af Karl Staaff som påtänkt statsråds- och än mera statsministerkandidat skulle ännu för ett eller annat år sedan för mången tätt sig som en eventualitet, hvilken ej gärna kunde få med verkligheten att skaffa, hafva däremot hans meningsfränder och närmare vänner alltifrån en tidig period af hans lif vant sig att i honom se den framtida parlamentariske ledaren, som i tider af flod för hans idéer nog och skulle föras fram att gripa statens roder.

När den, som skrifver detta, för närmare ett fjärdedels sekel tillbaka anlände till det uppsvenska lärosätet och sökte göra sig orienterad om dess alla förhållanden, var det helt naturligt, att de upplysningar, man sökte erhålla, äfven gällde idéströmningarna, i all synnerhet som kuratorn i den nation, jag tillhörde, i sitt tal till recentiorerna särskildt gjorde sig all möda ospard att varna oss för det hiskligaste af allt, som skulle te sig i "radikalismens"

skepnad. Jag undfagnades då med åtskilliga närmare detaljer om hvad jag, så ung jag var, något litet följt med i tidningarna förut, nämligen att på våren samma år bland studenterna utbrutit en "radikal" rörelse, närmast gällande religionsfriheten, men som förmenades innerst vara riktad mot det bestående äfven å många andra områden, och bland dess ledande krafter nämndes, utom en del personer med mera kända namn och aflagda examina bakom sig, äfven en stockholmare Staaff, om hvilken man i förteckningen öfver samma nations juniorer i studentkatalogen ej erfor mera, än att han bar förnamnen Karl Albert, var född 1860 och student 1879 samt tillhörde den filosofiska fakulteten.

Det dröjde dock ej länge, innan jag skulle erhålla ett mera konkret intryck. Då rörelsen för en opinionsyttring till förmån för den af riksdagen afslagna reformen: obehindradt utträde ur statskyrkan, äfven om man ej ville ansluta sig till annat kyrkosamfund, strandat på den omständigheten, att det, under pression från åtskilliga akademiska fäder, ej var möjligt

att få studentkåren sammankallad, blef första uppgiften att i kårens stadgar få inryckt uttrycklig rätt för större eller mindre del af densamma att kunna fordra sammankomsts utlysande.

För dryftande af väckta förslag i detta afseende drabbade andarna väldeliga samman i ett till sista plats upptaget kårsammanträde en novemberdag 1882, som, intressant i och för sig, hade en alldeles särskild attraktion för nybörjaren genom det tillfälle, som erbjöds honom att taga kännedom om de stridande idéerna och deras kämpar. Sålunda såg man å högersidan ej allenast det rena stillaständets män, som en sedermera professor Blomberg, hvilka voro så innerligt rädda för att studenterna skulle uppgå i "agitationen", utan äfven den mera modärnt anlagde docenten, sedermera lektorn i Strängnäs, af Sillén, hvilken i motsats härtill förklarade sig icke det ringaste fördöma "agitation", ty "den, som agiterar för en sak, om hvars riktighet han är övertygad, och med hederliga medel, den anser jag vara en gentleman."

På vänstersidan, bland hvars mångfald talare jag erinrar mig Knut Wicksell och sedermera Nobeldirektören Santesson, gjorde särskildt Karl Staaff ett svårutplånligt intryck. Det till en början något kärftva och korrekta framträdandet visade sig nämligen snart vara ett blott yttre skal för en af varm öfvertygelse uppbyggd och genom framställningens klara logik öfvertygande värtalighet, hvars verkan yttermera förhöjdes genom de glimtar af verklig humor, som tid efter annan kryddade anförandet. Man kände instinktivt, att man hade för sig en person med både hufvud och hjärta, som visste hvad han ville och var beredd att äfven med personliga offer söka förverkliga detsamma.

Med detta intryck för ögonen fann man heller icke underligt, att Karl Staaff kom att spela den roll, han gjorde bland Uppsalastudenternas frisinnade under midten af 1880-talet. Som förste och sedermera flerårig ordförande i föreningen Verdandi betraktades han som den gifne höfdingen, hvars kloka råd i första hand inhämtades, när det gällde att slå ett slag för de idéer, för hvilka man visste honom liksom en själf entusiasmerad. Och detta hände icke sällan för de frisinnade i Uppsala under detta på sina håll tanklöst smädade "ättiotal", hvilka sedermera visat sig vara ett handlingskraftigt släkte och i ungdomen helt naturligt voro än mera benägna att "slå till". Att närmare ingå härpå, ligger dock utom denna artikels ram. Det må blott nämnas, att när Staaff blef Stockholms nations kurator, hans meningsvänner också satte alla segel till att göra honom till studentkårens ordförande, och att endast nio röster fattades. Här var det dock ej blott "radikalen", som hyllades, utan äfven den för kamratlighet och själens harmoni varmt skattade nationskamraten.

Vi nämnde härofvan Staaff som filosofie student, men efter 1883 aflagd fil. kandidat-

examen slog han sig i stället in på juridiska studier. Redan tidigt förkunnades ock, att det var advokatens själfständiga ställning, som lockade honom, möjligen sporrade af farfaderns, Richerts bekante vän och medhjälpare, den framstående advokaten Per Staaffs lagrar.

År 1887 i januari lämnade ock Karl Staaff efter aflagd hofrättsexamen Uppsala för att, så snart han nått vice härads höfdingtiteln, försöka sig å denna bana. Inom mycket kort tid förde denna honom ock till all den yttre framgång, han kunde önska sig, om ock upptagandet af praxisen från utlandet att uppträda som anklagades försvarare i brottmål vållat honom åtskilliga obehag och delvis grofva personliga förföljelser. Dessa hafva dock studsat tillbaka mot hans stadgade rykte för obefläckad heder och redbarhet, hvilka egenskaper nu liksom tillföre visat sig som ett pansar, hvilket ej kan genomträngas af aldrig så förgiftade pilar.

För en person, så varmt genomträngd af frihetens idéer som Karl Staaff, kunde det gifvet ej dröja länge, innan han ville aktivt inskrida för deras förverkligande. I än det ena än det andra frisinnade sträfvandets led såg man honom ock inrulleras, och vid septembervalet 1896 kom hans riksdagsmannaskap för hufvudstaden som en mogen frukt. Hans kunskaper, talegåfva och — last but not least — själfständiga och helgjutna karaktär ha icke kunnat undgå att föra honom fram till en allt framskjutnare plats inom de liberales leder. I våras hade han sålunda plats i hemliga utskottet, vid sommarurrtiman i särskilda, och vid dess slut blef det han, som i främsta rummet anlätades att som sitt partis representant ingå i koalitionsregeringen. Om det utmärkta sätt, hvarpå han där fyllt sin plats, lär icke ens bland dem af hans motståndare, som närmare följt detsamma, råda olika meningar.

Detta kan icke heller förvåna. Ty Karl Staaff tillhör icke dem, som på grund af dimmiga kosmopolitiska idéer frestas att betrakta som relativt underordnad, om man bevakar sitt eget lands intressen gent emot andra länder, utan är en varm patriot, hvars starka verklig-hetssinne skyddar honom att ens ett ögonblick känna mindre varmt för sitt fosterland, därför att han ock är demokrat.

Nu betraktas det, som sagdt, som ytterst möjligt, att hr Staaff skall intaga statsministerstaburetten. Om önskligheten häraf i nuvarande ögonblick kan råda olika meningar, äfven bland dem, som i hufvudsak räkna sig bland hans meningsfränder. Men ur *en* synpunkt skulle dock alla kunna glädjas i så fall, nämligen öfver att man på en sådan plats då mötte en sann och hel människa, rikt utrustad å både hufvudets och hjärtats vägnar och i fullaste mån i besittning af "själens hälsa", enkel och anspråkslös i sitt uppträdande samt med redlig vilja att, för hvad han anser vara rätt, göra den ej ringa personliga uppoffring, som mottagandet af den framskjutna platsen gifvet skulle för honom innebära.

För Iduns läsarinna må om hans personliga förhållanden blott tilläggas, att platsen som "statsministerinde" i så fall blir å premdre. Och trots mångårig nära bekantskap vill jag lämna osagdt, om Staaffs hittillsvarande celibat möjligen berott på, att han liksom prof. Sponberg en gång i världen ansett sig hafva att välja mellan en hustru och ett bibliotek samt därför bestämt sig för det senare alternativet. Men nog delar han sin hufvudsakliga vederkvickelse mellan njutningen af sitt rika förråd i den vägen och umgänge i sitt gästfria ungarshem med gamla vänner från ungdomen, hvilka aldrig hos honom under medgången märkt någon sinnelagets förändring.

VIKTOR MILLQVIST.

STUREGATAN.

EN STOCKHOLMSAKVARELL.

I HUMLEGÅRDEN brinner
all höstens prakt kring stoden
med blomsterkungens drag.
Längs Sturegatan rinner
den lösta mänskofloden
i mild oktoberdag.

Ur lyxens ljumma iden,
där själarna försmäktat,
det bryter sig ett svall
af ömsom falskt och äkta
mot gatan — klädt i siden
och böljande voile.

Och blåa ögonglober,
som spegla kvinnodrömmar,
i vårglans lifvet se,
fast lönnarnas cinnober
mot dödens famntag strömmar
i hviskande allé.

Ett parfymradt vimmel —
en värld, så själfbelåten,
af rang och utan rang . . .
En älskvärd middagshimmel
som baldakin åt stäten,
och spårvagnsklockors klang.

Likt junis fjärilsfladder
små mänskotankar sväfva
i hjärnorna omkring,
och lystna tungor väfva
ett solkigt hvardagspladder
om allt och ingenting.

Och kvinnoprakt och Eros
och vackra militärer —
ett ekipage, hvari
en sällskapslifvets heros
med trassliga affärer
kometlikt far förbi.

Och efteråt — från Värtan
en lastad kolvagn kryper,
så mörk som alla kval.
Det ödet är, som dryper
en plump af allvarssvårtan.
på gatans karnaval . . .

ERNST HÖGMAN.

KVINNOR SOM ARBETSGIFVARE OCH ARBETSTAGARE.

DET ÄR bra orätt, att fröken X., hvars far är en rik och högt uppsatt man, skall sitta och uppehålla en bankplats, som en fattig flicka bättre skulle kunna behöfva.

Dessa ord yttrades af en ung flicka, som länge, men förgäfvos sökt anställning på bank eller kontor.

"Man må då säga, att det är en upp- och nedvänd värld vi lefva uti. Kvinnor, som till på köpet äro rika och bara använda sin lön som nålpenningar, sitta och upptaga platserna för oss stackars karlar."

Det är onödigt att säga, att det var en man, som i dessa ord uttryckte sin åsikt om kvinnoemancipationen. Båda yttrandena föllades om samma person, en flicka, som genom relationer erhållit en väl aflönad plats i en bank.

"Men antag," svarade jag "att hos den där rika flickan finnes en obetvinglig verksamhetslust, som ej på något sätt kan tillfredsställas i hemmet. Där finnas tjänarinnor, som utföra de dagliga hemsysslor, där finnas antimakasser, dukar och broderade tofflor i tillräcklig mängd. Hon längtar efter något att ägna sig åt. Hennes far är inflytelserik och genom hans förmedling får hon en lämplig anställning i banken. Hvarje människa, som vill arbeta, bör ha rättighet därtill, hon må sedan vara rik eller fattig, hög eller låg."

Men mina motståndare ville alls ej låta öfvertyga sig. De voro af den åsikten, att den rika flickan icke borde tillåtas att upptaga en plats för dem, som bättre behöfde den. För att säga sanningen, lutade jag nog i själfva verket också åt det hållet. Hon kunde gärna lämna platsen som *arbetstagare*, men i stället skaffa sig en verksamhet som *arbetsgifvare*. Hon ägde ju hvad som erfordras för att börja t. ex. en fabriksverksamhet e. d.

Det skulle säkerligen råda större välmåga i vårt land, om vårt folk vore mera företagsamt. Icke utan skäl klagas öfver, att så många tillfällen till förvärf gå oss svenskar ur händerna, därigenom att vi ej ha blicken öppen för alla de inkomstkällor vi äga. Gäller detta om männen, så gäller det i ännu högre grad om kvinnorna. Vi trängas om platserna på banker, kontor och butiker, under det att det hör till undantagen, att någon slår in på en själfständig bana, blir arbetsgifvare och i sin ordning gifver lefvebröd åt sina medsystrar.

Och dock finnes det så mycket, som lämpar sig för oss kvinnor att utföra, för att nu bara tala om t. ex. rent industriella företag. Gå in i en affär, hvilken som helst, och fråga huru mycket af varorna där, som förskrifver sig från en af kvinnor ledd och skött fabrik. Säkerligen skall den undersökningen öppna blicken för nya banor för kvinnlig verksamhet.

En hel del af våra konserver komma utrikes ifrån. Kan det då ej i Sverige växa grönsaker nog, skulle ej en dylik konserveringsfabrik lämpa sig för kvinnor att sköta? Jag ser i tankarna välskötta, af kvinnor anlagda trädgårdar lämna sina produkter till likaledes af kvinnor drifna konserveringsfabriker. Jag ser kvinnor med kapital ägna sig åt företag, som sträfva efter att eröfra Sverige åt svenskarna. På det området finnes ännu godt om platser. Det behöfves bara, att vi få blicken öppen för saken.

Snart stundar julen. Våra julgranar belastas med utländskt kram. Skulle icke kvinnor kunna slå under sig ett sådant industriellt arbetsfält? En stor del af t. ex. de dockor, som säljas i butikerna, äro af utländsk tillverkning. Äfven dylika kunde vi förfärdiga.

SALUS
Garanti **CACAO** *

I plomberade påsar
å 100 gr. $\frac{1}{4}$ & $\frac{1}{2}$ kg. *
Pris 35 öre pr kg.

Obs. noga garantimärket
"Salus" och blått tvärstreck.

Hultmans Fabriker
Malmö. Telefon 6 61

Detta är endast några enstaka exempel på, huru utlångingarna taga förtjänsten från oss, några exempel på vår oföretagsamhet.

Allmänt klagas öfver att arbetsmarknaden är öfverfylld. Det finnes bara ett medel mot detta samhällsönd — sök upp allt flere förvärfskällor.

Skulle man anställa en liten undersökning bland våra arbetande kvinnor, så funne man, att regeln är, att de äro arbetstagare, undantaget, att de äro arbetsgifvare. Många flere kunde dock vara arbetsgifvare, och vi vilja hoppas, att kvinnorna mer och mer vilja upp-taga kampen för en själfständig verksamhet, som bereder dem själfva och deras medsystrar nya existensmöjligheter.

Det finnes i vårt land goda tillfällen för både rika och fattiga kvinnor att arbeta. Men olyckan är den, att de rika ofta intaga de platser, som de fattiga så väl behöfde, och att de fattiga sakna betingelserna för att börja en egen verksamhet, därigenom att de som kvinnor ha svårt att erhålla ett förlagskapital.

Säkerligen skall vårt land först då bli eröfradt åt oss svenskar, när kvinnorna komma med och gifva sin insats i samhällsarbetet, icke bara som arbetstagare, utan äfven som arbetsgifvare. Det behöfves, att vi finna på allt flere förvärfsgrenar, och i det hänseendet kan det anses som en fosterländsk bragd att bringa fram ett strå, där det förut icke växte något.

ANNA HAMMARDAHL.

ANGELO. AF MARIKA CEDERSTRÖM (MARK STERN).

DET VAR i Nizza för några år sedan och det var om våren.

Den tid därnere, då himlen hvar dag är lika strålande blå och aftnarna äro smeksamt ljuma, fulla af rosendoft. Och äfven nätterna dofta, dessa söderns mörka, snabbt fallande nätter med stjärnprakt, som locka människorna ut att söka hvarandra, mötas, hviska ömma ord...

Från gårdarna ljuder sång.

Jag bodde vid en stillsam gata, rue Dante, och hos stillsamt folk. Det var en kväll jag kom dit och familjen sat just till bords. Man reste sig utan brådska och välkomnade mig utan fraser. Min värd var snickarmästaren Carrara, en fullkomligt döf man med ett gammalt älskvärdt påfveansikte, och familjen bestod endast af honom själf, hustru och en vuxen dotter. Man välkomnade mig utan krus och förde mig in i rummet, som jag skulle få hyra, då våningen var alltför stor för den lilla familjen. En vän hade gifvit mig adressen.

Jag tyckte genast om rummet. Jag kom dit trött efter resan och på bordet välkomnade mig blommor. Ofvanför toaletten var fästad en stor orangekvist med sina gyllne frukter, sängen var höljd af ett bländande hvitt täcke och vid hufvudgården var ett litet krucifix, som uppbar en snäcka med friskt viggvatten. Ett bra fönster åt gatan... Jag tackade fru Carrara för hennes omsorger och hon böjde med ett slags resignerad värdighet på hufvudet utan att svara. Hennes ögon tycktes ständigt hålla tillbaka alltför glödande blickar och hennes enträgna tystlåtenhet ett fordom alltför starkt behof af expansion. Jag tyckte hon liknade fullgörerskan af något hemligt löfte.

Bakom henne stod dottern. Det var samma ansikte, endast tjuguar yngre, fullt af lifaktighet och prägladt af en viss stolt skönhet.

— Är det kanske ni som satt in blommorna här, fröken? frågade jag.

— Ja, svarade hon och trädde nu fram. Så slog hon upp mitt fönster och sade vänligt:

— Ni har utsikt åt gatan, det blir alltid litet lifligare så.

Gatan var nästan tom. Carraras hus var ett hörnhus och låg vid en gatukorsning. Hörnet snedt emot var upptaget af en matvaruhandel och på andra sidan gatan var ett kafé. Genom dess öppna fönster såg man i den blacka gasbelysningen och i moln af tobaksrök skymten af ansikten och hörde röster och skallande skratt ut i natten.

— — —

Det var fru Carrara, som ombesörjde städningen af mitt rum, tvättade upp det släta tegelgolvet och dammade minutiöst i hvarje vrå. Hon var i verksamhet från morgon till afton och höll hemmet i yttersta ordning, men alltid lika fåordig och sluten.

— Ni har mycket att göra, fru Carrara, kunde jag säga, och hon svarade då: Det är inte meningen att man ska vara sysslolös... Jag kunde också ibland anmärka: Så vackert väder i dag, fru Carrara! — och till detta svarade hon: Det får lof att vara vackert också.

Jag fick henne inte ur fläcken. Men då jag en dag sade till henne: Ni har en vacker dotter, fru Carrara, så svarade hon icke alls, och det föreföll mig, att hennes ansikte mer än vanligt trängde tillbaka hvarje uttryck.

Dottern var verkligen vacker. Hon hette Félicie och var till yrket sömmerska. Hon var mörk likt flertalet sydfransyskor, hon hade tjockt svart hår, som hon bar i en kraftig knut nästan öfver pannan. Hennes ögon voro bruna och kloka, hennes läppar tecknade med linjer, som antydde beslutsamhet. När hon gick tvärs öfver gatan för att handla hos fru Petit i matvaruaffären midt emot, kunde jag från mitt fönster beundra hennes hållning: hon höll ryggen rak och den fylliga barmen en smula utmanande. Hennes midja var smal och hon lyfte sin svarta kjol med ett osökt fulländadt grepp. Hon var barhufvad, hon bar i handen en liten korg, och hennes högklackade skor undveko behändigt vattenpussarna efter det sista rågnen. Jag såg på henne från mitt fönster och tänkte: hon är verkligen en skönhet.

Och det föll mig in att modern kanske tänkte detsamma och hemligen oroade sig för denna skönhets skull...

Midt emot Carraras hus låg som sagdt ett kafé, *Café Dante*.

Café Dante var ett anspråkslöst ställe och på intet vis, som namnet kanske kunnat inbilla mig, något tillhåll för skalder. Det var snarare en vanlig krog, och de som gingo ut och in där voro mestadels arbetare från nybyggnaden i närheten, småfolk från kvarteren ikring och dagdrifvare. Dörrar och fönster stodo alltid öppna och stamkunderna höllo mellan glaset gärna till på trottoaren utanför, där de öfverskådade den folkliga gatan och till en viss grad behärskade den.

Det egentliga stamkundkottieriet bestod af en grupp unga glopar, som vid hvilken timme af dagen som helst hade tid att stå och hänga på Café Dantes trottoar. De skämtade med hvarandra, skuffades och gjorde anmärkningar på de förbigående, af hvilka dock de flesta kände dem och gäfvos svar på tal. Det var ett utbyte af gatans enkla kvickheter, emellanåt ett par närgångna ord till någon flicka, hvars rappa svar framkallade applåder af skratt. Men jag märkte en sak: när fröken Félicie Carrara gick förbi, vågade ingen säga något så högt, att hon hörde det. Det var inte värdt. Hon svarade i alla fall inte, blef endast dubbelt rak, spände ut bröstet ännu mer och drog åt sig kjolen, som om den smutsats af att bara snudda vid samma trottoar som bar glopkottieriet utanför kafét.

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i vitt, svart och kulört, sista nyheter i ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Sändes tull- & portofritt direkt till privata.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Bland gloparna var det emellertid en, som jag snart lärde mig särskilja från de andra.

Han var en ung man af verkligen alldeles ovanlig skönhet. Klassiskt rena drag och lätt lockigt, mörkt hår, alltid elegant klädd med ett drag af artisteri, som yttrade sig i löst knutna halsdukar, stora slokhattar och en hållning, som i sorglös nonchalans lämnade intet öfrigt att önska. Jag erfor också, att mannen var bildhuggare till yrket, dekoratör utan arbete, möjligen utan talang, säkert utan pengar, men alltid om kvällarna sedd ute i sällskap med kokotter — och icke af de sämsta!... Min sagesman var fru Petit i matvaruaffären, en ofantlig madam, och hon förklarade utan skrymtan att det var dessa fina damer, som försågo den vackre Angelo — så hette han — med medel till sitt onyttiga och slösaktiga lif.

Fru Petit sade:

— Han är en dålig karl och jag för min del ser upp, när han kommer hit in. Såna där brukar ha långa fingrar!

Jag tänkte på dessa ord, medan jag såg fröken Carrara snedda öfver gatan med sin lilla korg på armen. Det var en underbar eftermiddag, frisk efter ett tidigare regn och dock varm, full af vällukter. I det bleknande solskenet glänste den unga flickans hår som någon svart metall. På gatan lekte en hop barn. De hade bundit ihop guirlander af blommor och de höllo dem i händerna och dansade i ring, medan de sjöngo några konstlösa visor. Det var första maj i dag, och det var brukligt att barnen dansade på gatan den dagen. Tvärs öfver körbanan, där sällan en vagn visade sig, hade de mellan husens första våningar spännt snören eller ståltrådar, och midt öfver gatan hängde vid dessa snören en krona af rosor. Under denna krona var det de dansade i den sjunkande dagern.

På trottoarkanten stod alltså den vackre Angelo; och han var händelsevis ensam. Han stod med händerna i byxfickorna och såg sig omkring. Men just som fröken Carrara kom förbi honom, steg han ned på gatan, gick litet emot henne och lyfte på hatten. Hans hälsning var vördsam, menad som hyllning, intagande och betvingande... Jag såg den unga flickan tveka, så stannade hon, gaf en hastig blick kring gatan och blef stående. Jag hade aldrig förut sett henne tala med Angelo.

Det började alltmer mörkna. Ett par småflickor hade kommit ut med kulörta lyktor, och barnen började nu hänga upp dessa på snörena och ståltrådarna mellan husen. Fröken Carrara och Angelo blefvo stående att se på dem. De gingo några steg framåt för att ej postera just utanför Café Dante, dit när som helst de andra gloparna kunde väntas komma, de gingo ner mot huset, där skoflickaren bodde och där det var tomt och tyst, ty skoflickaren var barnens skräck, och där blefvo de stående att prata. I den lätta skymningen urskilde jag illa deras ansikten, jag såg att Angelo lutade sig litet framåt, hans tänder glimmade

BAKALETTE Lagermans Kak- & Tårt-pulver "TOMTEN".

**Lanolin-
Sana-Tvål.**

Garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barntvål
25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

och han log ofta. Félicie stod rak och stel, men hon lyssnade likväl till honom och svarade också... Det gick en halftimme, innan hon räckte honom handen till farväl och ändtligen sprang ner till fru Petit, som just beredde sig att stänga butiken.

Angelo stod kvar och såg efter henne. Han stod ännu på samma plats, när hon slutat sin handel och skyndade hem igen, men hon vände ej på hufvudet. Och ännu stod han där en lång stund, försjunken i betraktande af barnen, som åter börjat dansa i ring under de tända lyktorna, innan han bröt upp och långsamt dref öfver trottoaren för att göra sin entré bland de nu samlade vännerna på kaféet.

*

Nästa morgon gick jag ner till fru Petit för att köpa af hennes praktiga tomater. Gatan var tom, vissna blommor lågo i dammet, ingen af gloporna var ännu på platsen.

— Man sofver visst ut i dag, sade jag skämtande.

— Ja, svarade frun, första maj är ju alltid litet fästligt. Till och med herrskapet Carrara var ute och promenerade i går kväll efter aftonvarden. Herrn och frun och flickan — och herr Mazarin, tillade hon.

— Herr Mazarin?

— Ja, sade hon, vet ni det inte?... herr Mazazin, bagaren, som bor i samma hus. Han slår för fröken Félicie, och han är minsann ett godt parti, en skötsam karl och smått förmögen, oberoende i världen — båda föräldrarna äro borta. Ni har nog hört honom spela flöjt om kvällarna.

Ja, jag hade verkligen hört bagaren spela flöjt. Han hade till och med sin bostad rätt ofvanför mitt rum, och hvarje afton efter slutadt dagsarbete öfvade han sig en stund på sitt instrument. Han spelade med en viss färdighet Rixdorf, en berlinerkuplett, och melodien brukade sedan enträget förfölja mig, tills jag somnade ifrån den. Han spelade sällan eller aldrig något annat. I den glädtiga lilla visan löste han sin själs bekymmer... Alltså, denna flöjt-blåsande bagare var det som slog för fröken Carrara — dock utan egentlig framgång, upplyste fru Petit. Och jag påminde mig att jag verkligen en söndagseftermiddag måtte ha mött honom i tamburen, då han väl ämnade göra familjen ett besök. Han var en liten blek man, och det föreföll mig nu, att jag tyckt han liknade en kanariefågel. Men kanske berodde detta endast på någon idéassociation med flöjt-spelet.

Jag tog mina tomater, betalade fru Petit och gick.

När jag kom upp i mitt rum igen, var fru Carrara just där och städade. Hennes slutna ansikte var stummare än någonsin, men jag riskerade i alla fall fram med några vänliga ord:

— Jag hörde nyss en hel del godt om herr Mazarin, bagaren häruppe, sade jag. Jag hörde också, att han lär vara förtjust i er vackra dotter. Jag förmodar, att han vore en måg, som ni kunde vara nöjd med?

Fru Carrara svarade först ingenting. Så suckade hon djupt och sade slutligen med ett uttryck, som om hon dock tyckt om att jag bragte ämnet på tal:

— Det är sällan så att ungdomen vill det som verkligen är bra.

— Nåja, sade jag uppmuntrande, man ska bara ha litet tålmod.

På detta svarade hon ingenting.

Men när jag ett par timmar senare gick öfver tamburen för att gå ut, såg jag genom den gläntande köksdörren, att fröken Félicie stod och strök en skär linongklänning med volanger. Vid ljudet af mina steg såg hon upp och anropade mig.

Jag pratade gärna med fröken Félicie, som till yrket var sömmerska i en stor ateljé och där kom i kontakt med rätt mycket folk. Hon uttryckte sig klart, klokt och icke utan kritik. I hennes ögon voro de flesta människor tämligen hufvudlösa, och hon beklagade dem, som icke likt henne själf kunde veta hvad de ville. Nu gjorde hon ett tecken åt mig att stänga dörren efter mig, för att utesluta modern ur vårt samtal, och sade därpå utan förlägenhet:

— Jag ville bara be er inte uppmuntra mamma i hennes idé om herr Mazarin. Jag tar honom aldrig.

— Nej, sade jag, naturligtvis inte. Ni tycker alltså inte om honom?

— Nej, svarade hon. Han är löjlig.

Kort och godt, han var löjlig. Hon uttalade sig inte vidare, utan strök endast ifrigare på sin skära volangklädning.

— Det var en vacker toalett, anmärkte jag, innan jag gick.

— Ja, det är min. Jag har själf sytt den.

— Det är söndag i dag, ska ni kanske gå ut i afton?... Men inte med herr Mazarin, väl?!

— Nej svarade hon och rodnade, och hon tillade: Jag skall gå ut med ett par väninnor.

Men när jag sent på kvällen ännu satt vid mitt fönster som stod öppet i den mörka, milda natten med tindrande stjärnor och ljudet af sång från gator och gårdar, fick jag åter se den skära klänningen under ljuset af gathörnens lykta... Det var ödsligt där nere nu, i den svaga belysningen stod Félicie, och hennes hand låg i en mans som tryckte den, behöll den länge, talade till henne med mjuka, inställsamma rörelser och leenden. Och mannen var den vackre Angelo.

(Slut i nästa n:r.)

EN ANNONS OCH EN PROTEST.

I N:R 41 AF IDUN står en annons längst ned på sista sidan, med stor urskillning placerad för sig själf så att säga i skamvrån — då den väl egentligen hört hemma under rubriken "Lediga platser". Denna annons har på mig, och som jag tänker på flere, gjort ett pinsamt intryck. Den lyder i all sin brutala korthet som följer: "För en vanartig tolf års flicka önskas en sträng uppfostrarinna med kraft och förmåga att bruka riset. Betalningen 1,200 kr. pr år gärna i förskott. Detaljerad uppfostringsplan till O. L. Svenska Telegramb. annonsafd. f. v. b."

Här annonseras icke — märk väl — efter

en bildad, i barnuppfostran erfaren person, som med allvar, kärlek och tålmod skall ta sig an ett stackars vilsekommet barn. Inga andra egenskaper behövas, än att hon är sträng samt har kraft och förmåga att bruka riset.

I korthet sagdt, det är en profoss som önskas. Och betalningen är ju god. Till skam för mitt kön är jag viss om, att det finnes tillräckligt många handfasta och kärlekslösa kvinnor, som för denna summa äro villiga att åtaga sig bödelstjänsten.

"Detaljerad uppfostringsplan till O. L.!" Detta är dock höjden. Innan hon ens sett barnet eller vet, hvaruti dess fel bestå, skall en detaljerad uppfostringsplan insändas. Då man vet, hur olika — man kan nästan säga — hvarje barn måste behandlas efter dess särskilda skaplynne, för att ogräset må rensas bort och de goda fröen nedläggas, står man häpen inför denna med så mycken råhet parade kolossala dumhet. Är det meningen, att uppfostrarinnan skall uppge, hur många gånger om dagen hennes kraft och förmåga räcka till för att bruka riset? Eller hvad menas? Jag hör ej till dem, som ej anse att riset kan vara på sin plats i uppfostran, men det skall vara under de första lefnadsåren. En tolf års flicka, som är så vanartig, att endast stryk anses bita på henne, hon har endera vuxit upp i ett dåligt och kärlekslöst hem och blifvit vanvårdad och försummad under den tidigare åldern, eller också är flickan abnorm och tarvade förr komma under en erfaren psykiatrikers vård än under den önskade profossens förlä. Det finnes i våra dagar godt om degenererade barn, offer för fädernas missgärningar, som oskyldigt få lida för deras synder. Kan icke detta stackars barn vara ett sådant?

Mycket har jag undrat, i hvilket förhållande denne O. L. står till barnet. Styffader eller förmyndare var min första tanke, men han kan också vara hennes far, och i så fall är denne O. L., som slänger ut 1,200 kr., bevars "gärna i förskott" — jag tycker mig se gesten — för att få en person med kraft och förmåga att slå hans barn — en grym och "vanartig" far. Har flickan bland andra fel ett hårdt och kärlekslöst sinne, behöfver ej det arfvat sökas på längre håll. Märkvärdigt nog — det faller mig nu in, att jag aldrig tänkt på, att en kvinna — en moder kunnat skriva annonsen. Jag vill i det längsta behålla min tro på moderskärleken.

De fattigas olyckliga barn kan man rycka undan fördärfvet. Tack vare människors barmhärtighet finnes det goda hem och anstalter, där kärleksfull vård och ledning gjort underverk med vanartiga och förvildade stackars barn. För rik mans barn ställer det sig månngen gång sämre.

Och sist en bön! Finnes det möjligen någon eller några af Iduns läsare, som veta något om denne O. L. och flickan — gören hvad I kunnen för henne! Kanske är han glad att bli henne kvitt, *äfven* om hon skulle råka få ett hem hos goda människor. Min protest tjänar nog annars icke mycket till, men jag kunde ej tiga; min medkänsla för barnet var för stark och min harm för glödande.

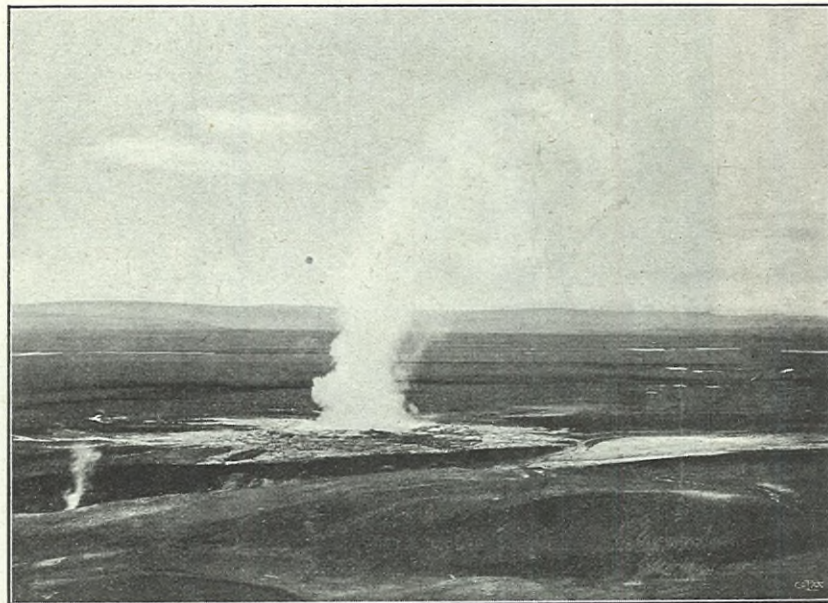
SIGRID NORDLUND.

Vi hafva så mycket hellre lämnat plats i Iduns spalter för den aktade författarinns protest, som vi själfva äro de första att beklaga, att annonsen influtit i vår tidning. Detta beror uteslutande på ett förbiseende. För öfrigt hafva flere insändare uttalat sig i samma riktning som fru Nordlund.

Red. af Idun.

BROÄLFVEN.

GEYSIR.

EN SOMMARRESA PÅ ISLAND. FÖR IDUN AF BRIET ASMUNDSSON.

(Slut fr. föreg. nr.)

ÖSTER om denna fjällrygg leder vägen ned till en af de vackraste bygder, som sydlandet har att uppvisa, nämligen »Laugardalen», de varma källornas dal. I botten på densamma glittrar en lång smal insjö, inramad af frodiga ängsmarker, hvilka sträcka sig mellan gårdarna, som här ligga på endast korta afstånd från hvarandra. Liderna äro bevoxna med en grön, vacker lågstammig björkskog, genom hvilken vägen under en längre stund går fram. Klimatet är här vanligen mildare än i Reykjavik och de andra bygderna västanfjälls.

När vi hunnit ut ur skogen, måste vi änyo passera en älf. Den kallas »Bruara», Broälfven, emedan den är den enda älf på Island, öfver hvilken sedan urminnes tider funnits en bro. Men till för ett par år sedan var det en rätt egendomlig bro, i det den låg blott öfver en midt i älfven befintlig klyfta; i öfrigt var den totalt öfversvämmad. Nu är den som sagdt en bro som alla andra. Vägen går här i sydostlig riktning fram öfver gräsrika ängar, och mot aftonen nå vi det förlovade landet, resans mål, slätten med det berömda springvattnet: Geysir, som tyvärr här på vår bild icke ter sig så öfverväldigande majestätisk, som den kan vara, då den på fullt allvar skickar sina vattenpelare mot skyn.

Då Christian IX år 1874 besökte »Geysir», väntade han i två dagar för att få se källans utbrott. Men som en gammal ingrodd republikan brydde hon sig ej

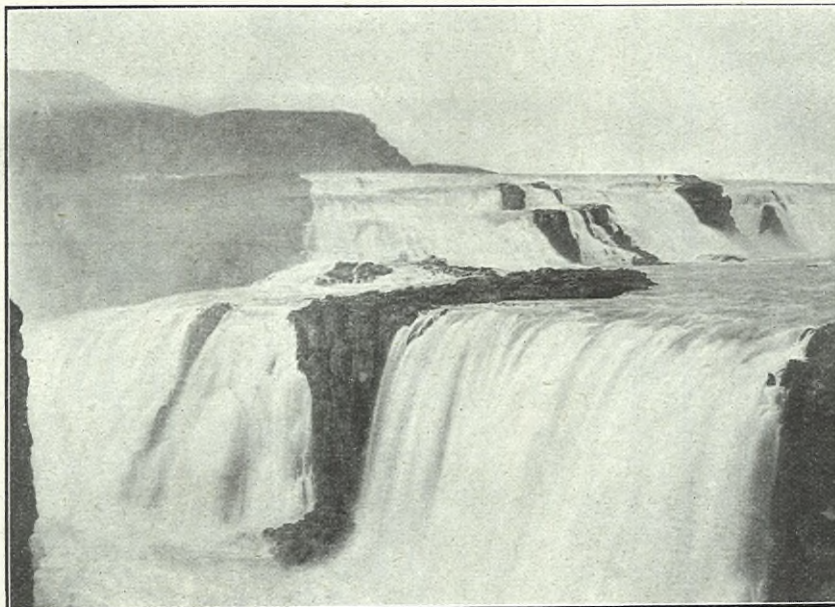
om furstegunst, utan förhöll sig alldeles stilla. Först då konungen vändt henne ryggen, visade hon hvad hon kunde åstadkomma, ty enligt ögonvittnens utsago lär källan vid detta tillfälle ha haft ett af sina allra ståtligaste utbrott.

Från Geysir är det ungefär två timmars ridt till »Gullfoss», Guldfallet. Det har fått sitt namn från en sägen, som förtäljer, att en af de gamle landnamsmännen (landnamsman = norsk nybyggare) skall ha kastat två med guld och silver fyllda kistor ned under fallet, för att ingen skulle kunna komma i åtnjutande af skatterna efter hans död.

Man bör helst se Guldfoss på eftermiddagen, då solstrålarne brytas i alla regnbågens färger mot vattenfallet och framtrolla de underbaraste färgskiftningar. Fallet gör ett öfverväldigande intryck, och många utlänningar ha uttalat sitt tvifvel om, huruvida de berömda Niagarafallen i Amerika äro mera imponerande, bortsett från att de innehålla en större vattenmängd.

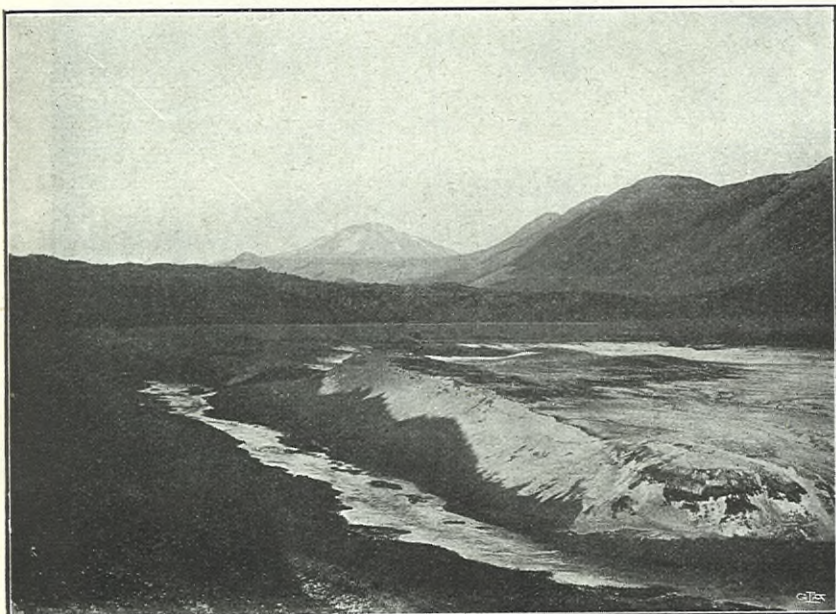
De flesta turister utsträcka icke färden längre än till Gullfoss. Fordom, då den bekanta vulkanen Hekla befann sig i verksamhet, var den ett mål för många färder. Men sedan den utslocknat, har man upphört att visa dess krater sitt intresse. Den ligger i sydostlig riktning från Geysir och ses därifrån. Men vår bild är tagen i grannskapet af Hekla, alldeles bredvid den lavamark, som rundtom har bildats af utbrotten.

En af de talrika kortare utflykter, som af många resande göras från Reykjavik, är att besöka svafvelgrufvorna i Krisuvik. Det tar ungefär tre dagar, inberäknadt en dag att bese landskapet och grufvorna. Det är ett i hög grad egendomligt landskap, som det lönar sig att ta i betraktande, om man har tillräckligt med tid till sitt förfogande.

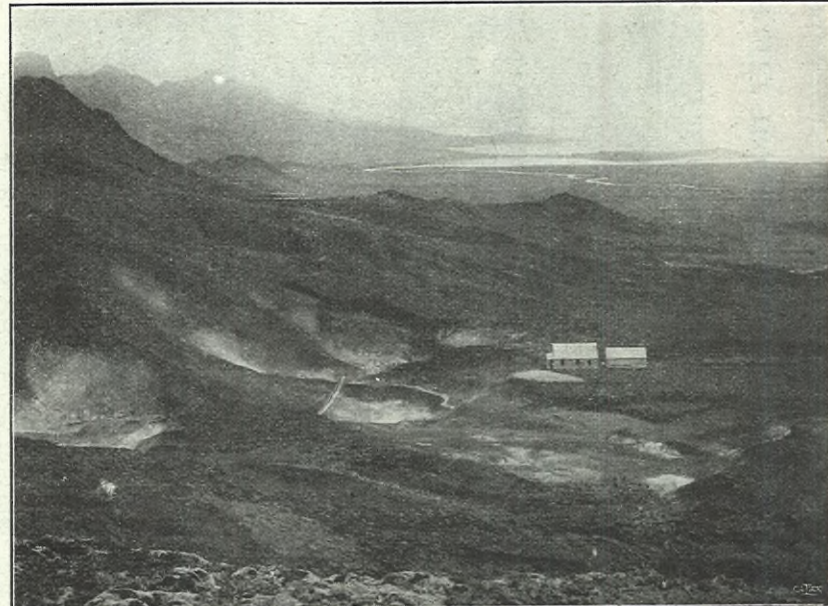

GULDFALLET.

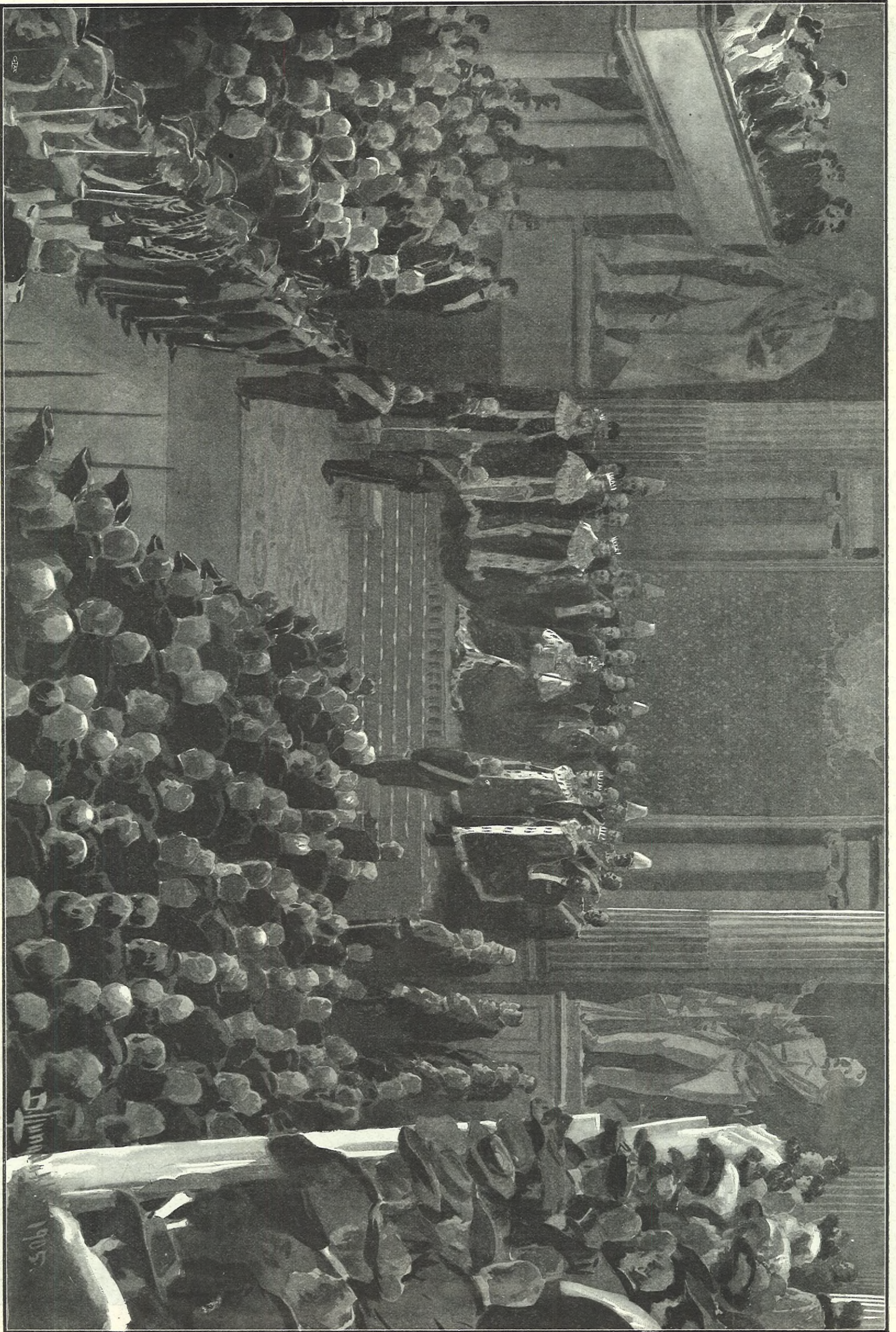
Landskapet i den s. k. Geysirdalen är vackert och frodigt. Man har en tilltalande utsikt därifrån mot det ofvanför liggande fjället, liksom öfver bygden nedanför.

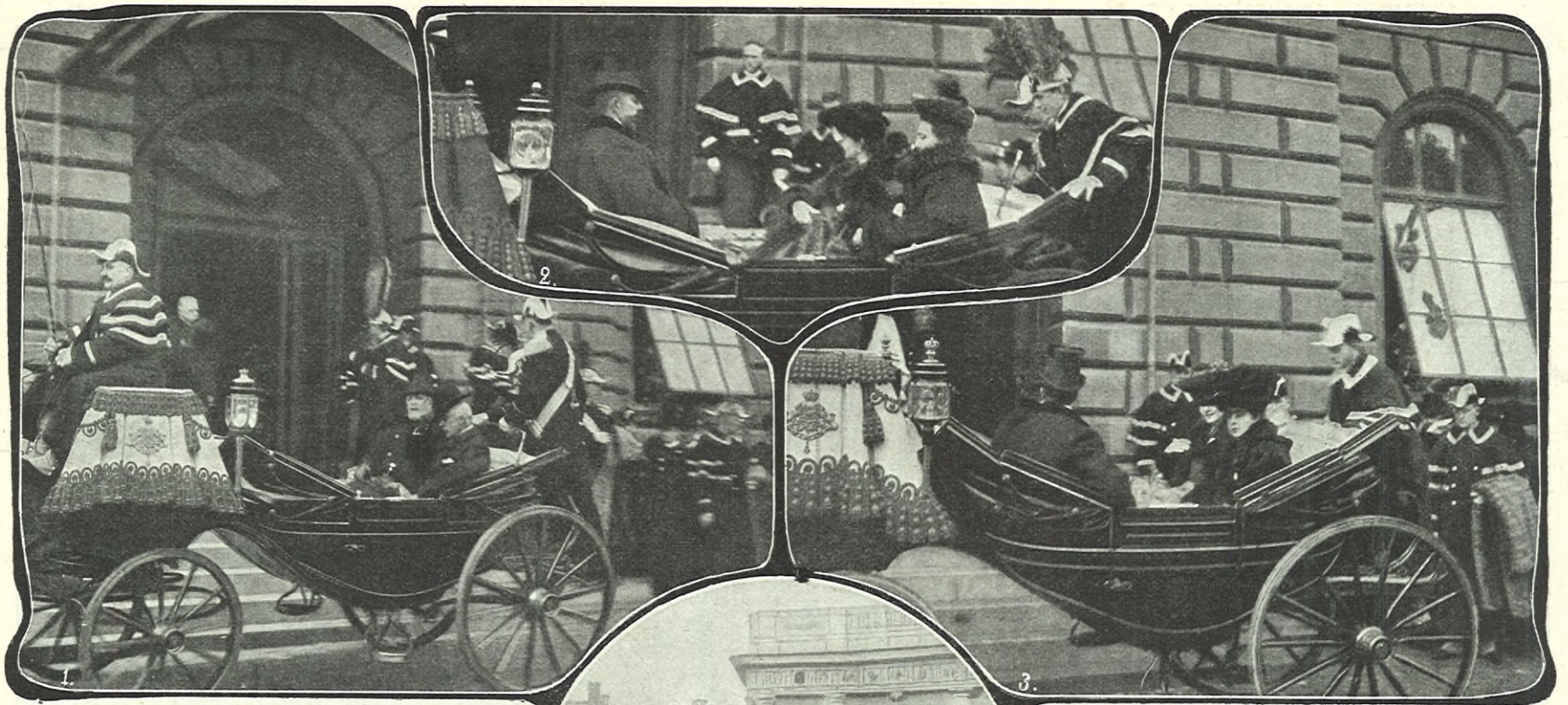
HEKLA.

SVAFVELGRUFVORNA I KRISUVIK.

UR TITMA RIKSDAGENS AFSLUTNING Å RIKSSALEN DEN 18 OKTOBER. KONUNGEN UPPLÄSER SITT TRONTAL.
ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF D. LJUNGBAHL.

DE FURSTLIGA ENGLSKA GÄSTERNAS ANKOMST TILL STOCKHOLM. 1. KONUNG OSCAR OCH HERTIGEN AF CONNAUGHT LÄMNA CENTRALSTATIONEN. 2. KRONPRINSPARET OCH HERTIGINNAN AF CONNAUGHT. 3. PRINCESSORNA

MARGARETA OCH PATRICIA SAMT PRINSARNE GUSTAF ADOLF OCH WILHELM. 4. DEN KUNGLIGA CORTÉGEN ANLÄNDER TILL BORGGÅRDEN VID KUNGL. SLOTTET. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

UNIONSDRAMATS SLUTAKT.

I EN YTTRE SOLENN PRAKT, som erinrade om ett af en skicklig regissör iscensatt historiskt skådespel med dess lysande furstliga gestalter, respektingivande statsmän, prydda af skinande äretecken, massor af uppvaktande, drabanter, pager o. s. v., försiggick på onsdagen föregående vecka den slutliga unionsupplösningen å rikssalen i Stockholms slott.

Och lika imponanta som de yttre formerna tedde sig, lika allvarsdjup var den stund, då Sveriges hvithåriga, af sorgen böjde monark inför de församlade uppläste trontalet, hvori han förklarade 1814 års skandinaviska union upplöst.

“I sanning”, yttrade konungen bland annat, “icke utan djup smärta ser jag den forna skilsmässan emellan dessa tvänne stambesläktade folk återinträda samt de olägenheter och faror, hvilka under ett nära sekel gammalt förbund tycktes vara för alltid aflägsnade, möjligen ånyo väckas till lif. Jag vill dock ej undertrycka den förhoppning att, oakadt den politiska föreningen tyvärr icke längre består, en varaktig fred emellan Sveriges och Norges folk likväl måtte kunna bevaras för framtiden till bägges trygghet och lycka, och jag är förvissad, att en god grund härtill blifvit lagd genom de öfverenskommelser med Norge, hvilka I nu, på mitt förslag, hafven godkänt.”

Därefter uttalade konungen ett tack till sitt svenska folk för all den tillgifvenhet, som bevisats honom under den smärtsamt pröfvande tiden efter den 7 juni.

“Minnet däraf”, slutade monarken, “skall jag icke blott alltintill min lefnads sista stund i hjärtat bevara, utan det skall äfven ständigt mana mig att använda de krafter, hvilka ännu i min höga ålder kunna återstå mig,

till det lands och det folks bästa, som bevisat mig en sådan trohet och kärlek.”

Vi bjuda våra läsare i dagsnumret en af artisten D. Ljungdahl utförd ståtlig teckning från den historiskt märkliga riksdagsafslutningen. Utom medlemmarne af vårt konungahus, statsråden m. fl., märkas på läktaren längst fram till höger äfven de kungliga engelska gästerna, hertigparet af Connaught och deras yngsta dotter prinsessan Patricia.

UR DAGSKRÖNIKAN.

DET ENGLSKA FURSTEBESÖKET. Hertigparet af Connaught med deras yngsta dotter prinsessan Patricia anlände, som bekant, föregående vecka till Stockholm för att gästa vår kungafamilj och hälsa på sin dotter prinsessan Margareta i hennes nya hem.

Det höga gästbesöket har naturligtvis föranlett en del festligheter en famille på slottet, ett galaspektakel på operan o. s. v. Hertigen af Connaught, som är den engelska arméns öfverbefälhafvare och i följd däraf naturligtvis har stora militära intressen, besökte häromdagen i kronprinsens sällskap Karlbergs krigsskola, som han noggrant besåg.

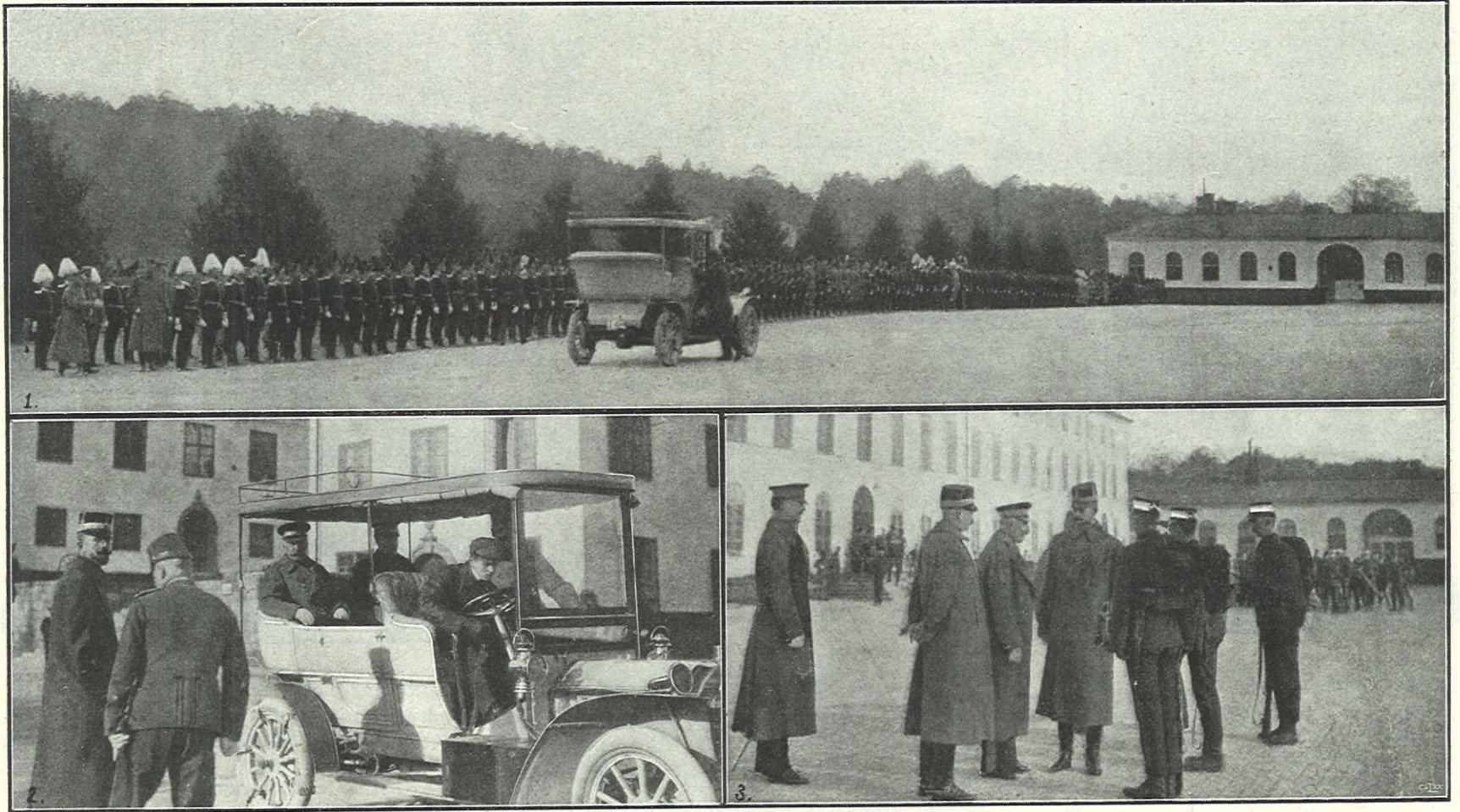
Vi meddela här några bilder dels från detta besök, dels från de furstliga gästernas ankomst till och mottagande vid Centralbangården.

DET NYA NORGE. I vårt västra grannland står man nu inför afgörandet af den blifvande statsformen. Monarki eller republik — det är frågan. Den monarkiska styrelseformen synes emellertid ha stora utsikter att förverkligas, och Europas nyaste konung skulle, om den nuv. norska regeringen får råda, bli prins Carl af Danmark.

Af denna anledning meddelas i dagsnumret porträtt af den eventuelle konungen samt af hans gemål, prinsessan Maud, och deras lille son, prins Alexander. Prins Carl är född den 3 augusti 1872 och har alltså nyligen fyllt 33 år. Han är officer både i danska och brittiska marinen (i den senare nyutnämnd hederskommendör) samt hedersöfverstelöjtnant vid “The King's Own Norfolk Imperial Yeomanry”. Den 22 juli 1896 ägde hans giftermål rum med prinsessan Maud, hvilken som bekant är hans kusin och den yngsta af konung Edward's och drottning Alexandras tre döttrar, född den 26 november 1862. Äktenskapet var rätt länge barnlöst, men den 2 juli 1903 föddes en son, prins Alexander, som alltså i en snar framtid kan vara norsk tronföljare.

NORGES ÅTRÄDDA KONUNGAPAR PRINS CARL AF DANMARK OCH PRINCESSAN MAUD MED DERAS SON PRINS ALEXANDER. JUNCKER JENSEN FOTO.

FRÅN DET ENGELSKA FURSTEBESÖKET I STOCKHOLM. HERTIGEN AF CONNAUGHT BESER KRIGSSKOLAN VID KARLBERG. 1. KRONPRINSEN OCH HERTIGEN PASSERA DE PARADERANDE KADETTERNA. 2. HERTIGEN AF CONNAUGHT ANLÄNDER I AUTOMOBIL OCH MOTTAGES AF KRONPRINSEN. 3. KRONPRINSEN OCH HERTIGEN SAMSPRÅKA MED MANSKAPET PÅ BORGÅRDEN. A. BLOMBERG FOTO.

JÄRNVÄGSOLYCKAN VID HEBY. En eftermiddag för ej längesedan körde ett arbetståg under rådande stark tjocka på några å den då ännu icke fullt färdiga Enköping-Heby-Runhällens bandel nära Heby station stående tomma grusvagnar, hvarvid 4 vagnar totalt ramponerades och 4 arbetare skadades. Dessa befunno sig vid katastrofen i den å här återgifna bild synliga kullvräkt bromskuren och måste framdragas af tillskyndande hjälpmanskap. Alla de å bilden synliga arbetare undgingo endast genom en underbar tillfällighet att blifva totalt krossade.

grönskans must, tallarnas sus och havets blida högsommarlyne.

Fru *Jeanne Didrings* "Hamnen i Fjällbacka" är en liten känslig och bra bit, och *Torgny Dufwas* "Skogstorpet" tilltalar genom den ärlighet och soliditet hvarmed det äktsvenska landskapet är måladt.

Den af *Per Fischer* utställda "Vandraren" är anslående nog hvad landskapet beträffar, men den på kullen sittande vandraren verkar fullkomligt karrikatyr. Däremot har samme konstnär några teckningar, som öfvertyga genom innerlighet i stämningen och schwung i utförandet.

Bengt Hedberg är denna gång ypperligt representerad af en stor duk, "Ugthorpe hed", engelskt motiv. Det är must och djup i denna tafla, och den synes vara målad med en kärlek för motivet, som tyder på, att konstnären nu när längre än förr i fråga om själf full landskapsskildring. Äfven förekomma oljemålningar och teckningar af samme konstnär, nästan alla präglade af fin och sann känsla och ett skickligt utförande.

De öfriga utställarne, *Max Marcus*, *Ernst Smith*, fröken *Harriet Sundström*, *Nabot Törnros*, *Hilding Werner* fröken *Anna Virgin* och *Olof Ågren* ha alster af växlande värde, men som helhet visar den lilla utställningen, att de respektive artisterna äro allvarliga och besjälade sträfvare, hvilka väl förtjäna all den uppmuntran publiken vill skänka dem.

»DE FRIE».

MIDT I DET gråa höstrusk, som nu gör Stockholm till "den fula synderskan", ha "de fries" lilla artistgrupp kommit med en utställning i Konstföreningens lokal — resultatet af speciellt sommarens arbeten, ty det är öfvervägande julis- och augusti solveckor, som lysa med sitt starka ljus öfver de respektive konstnärernas landskap.

Artur Bianchini är trogen sitt kära Sandhamn och öarna i dess grannskap. Därifrån har han ett dussintal färgstarka dukar, hvaribland "Hvita flygeln" och "Middag" torde kunna räknas bland de bästa. De äro en hymn till sommaren, dessa båda personliga konstverk, en sång om sol från oskymd himmel, om

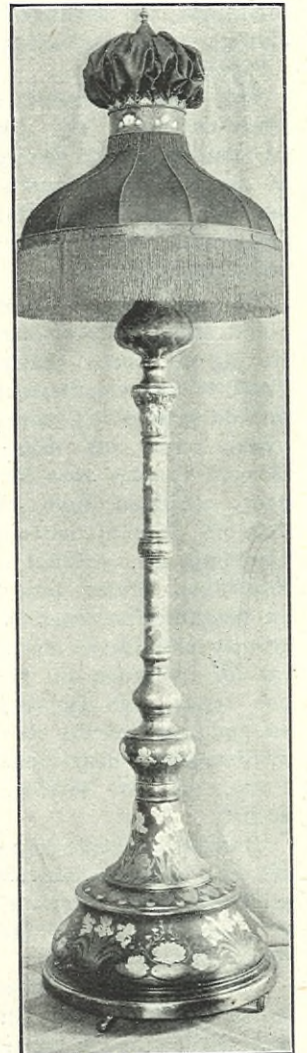

JÄRNVÄGSOLYCKAN VID HEBY. E. BODÉN, SALA, FOTO.

TVÅ PRAKTFULLA KONSTINDUSTRIALSTER, FÖRSÅLDA TILL RYSSLAND.

FRÅN ARTISTEN HJ. Norrströms atelier hafva nyligen utgått ännu ett par synnerligen präktiga konstindustriella arbeten i det vackra material och med den fullständigt originella dekoreringsmetod, som han hittills ensam är i besittning af. Då de försåldts till kommersrådet E. Nobel och sålunda komma att hanna i ett af den ryska hufvudstadens magnifikaste hem, skola de förvisso på ett hedersamt sätt i kejsarstaden vittna om vår konstindustris ståndpunkt, på samma gång som de värdigt sluta sig till — om icke rent af öfverträffa — de bästa bland de många arbeten, som förut fått sitt upphof af den flitige konstnärens händer.

Det ena af dessa arbeten är ett elektriskt ur, i pendylform med rikt siradt fodral. Träarbetet till fodralet i mörk mahogny är förfärdigadt på *Jesperasons* (f. d. *Almgrens*) välkända verkstad. Framsidan är utförd i relief, gjuten i brons, med figurer och ornament i grön oxid på förgylld botten. Längst ned på framsidan ser man en manlig och en kvinnlig figur, föreställande vetenskapen och arbetet, som räcka hvarandra händerna öfver

ELEKTRISK GOLFLAMPA AF HJ. NORRSTRÖM.

ett altare, på hvilket finnes inristade orden *scientia et labor*. Närmast under urtaflan är anbragt en kartusch med ägarens monogram E. N. På fodralets sidor äro anbragta kolonner, hvilkas nedre del är af oxideradt silfver, medan den öfre delen är af förgylldt stål med förgyllda kapital.

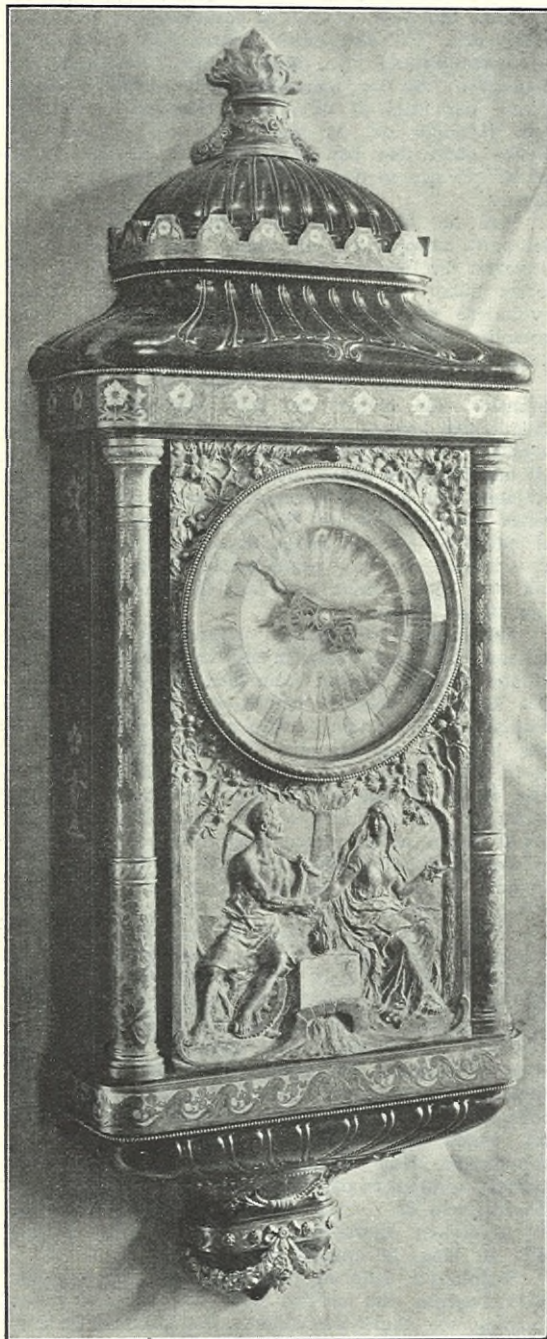
Den särdeles praktfulla urtaflan är af oxideradt silfver med gyllene siffror. I taflans midt strålar en gyllene sol på grön botten. Visarne äro med stor konstnärlighet sammankomponerade af arbetsinsignier, såsom kugghjulsegment, hammare och tänger.

Det andra konstföremålet, som samtidigt afgick till samma köpare, är en elektrisk golflampa af mer än två meters höjd. Nio elektriska glödlampor under en skärm af gult siden uppbäras af en stomme i oxiderad, förgylld och försilfrad koppar.

Den mäktiga foten är ornerad med hvita näckrosor i blankt silfver samt andra vattenväxter med blad i guld på mörkgrön botten af oxiderad koppar. Pelaren, som uppbär lamporna, är dekorerad med åkervinda, hvars blommor äro hållna i silfrets och koppars färg, medan bladen äro framställda i ljusgrön oxid. Det hela avslutas af ett kapital föreställande fyra ugglor i silfver och ytterst en lökformig kalk, dekorerad med blad i guld och fjärilar i silfver. Ur denna kalk utgå ständare och pistiller med drifvet stiliseradt bladverk, i hvilket lamporna hänga.

Konstnären har genom inläggande i kompositionen af orientalska motiv gifva det hela en stämning, som helt säkert skall göra ett angenämt intryck på den trakt, där de vackra sakerna nu hamna. I rent tekniskt afseende, i fråga om jämn färgoxidering af bottenytor och ornament, hvilket företer betydande svårigheter, visa dessa stora arbeten på afgjorda framsteg, och man kan nu tryggt säga, att artisen med dessa bägge verk visat sig hafva den ytterst kinkiga tekniken fullständigt i sin hand.

Hr Norrström har förut levererat och innehar fortfarande beställningar å konstindustriella arbeten till den Nobelska familjen, som tydligen icke glömt devisen *richesse oblige*, utan vid förekommande fall gärna uppmuntrar den ädlare svenska industrien. Bland annat har den berömda instrumentmakarefirman Alb. Stille levererat instrument och ambulansvagnar för betydliga belopp till denna familj, hvars medlemmar skänkt desamma till det ryska sjukvårdsväsendet under ostasiatiska kriget.

ELEKTRISKT UR I BRONS AF HJ. NORRSTRÖM, UTFÖRDT FÖR KOMMERSRÅDET E. NOBEL.

KVINNLIGA KONTORISTFÖRBUNDET. EN BILD FRÅN DET MERKANTILA GÖTEBORG.

NYLIGEN HADE göteborgarne tillfälle att vara med om en basar, som anordnats af Kvinnliga kontoristförbundet därstädes till förmån för förbundets understöds-kassa. Densamma rönt stark tillslutning från allmänhetens sida, och anordningarna vittnade om, att förbundsmedlemmarna för den goda sakens skull varit besjälade af en varm samhörighetskänsla och en afsevärd arrangeringsförmåga.

Det är också ur denna samhörighetskänsla som förbundet ursprungligen tagit form, och fast organisationen ännu är helt ung, visar den redan en lifskraft, som bådär god för dess vidare utveckling.

Vi ha därför ansett, att några redogörande ord om Kvinnliga kontoristförbundet i Göteborg ej skulle sakna sitt intresse för de platser hvarest en liknande sammanslutning mellan i det merkantila facket arbetande kvinnor ej finnes, men af flere skäl borde komma till stånd.

Kvinnliga kontoristförbundet i Göteborg konstituerades i början af innevarande år vid en sammankomst af 24 stycken kvinnliga kontorister.

Förbundets första och förnämsta sträfvande måste gå ut på att åt detsamma skaffa en egen lokal, ty utan sådan blefve det ej möjligt att varaktigt förverkliga den uppgift förbundet föresatt sig, nämligen att knyta ett fast vänskapsband mellan alla dess medlemmar samt sörja för dess trefnad och vederkvickelse på lediga stunder. Trots bristen på egen lokal har dock arbetet för det gemensamma målets vinnande redan från början bedrivits med all energi. Hvarannan torsdag klockan 8 samlades man på Östers pensionat, där ett stort, blomsterpyntat thé- och kaffebord hemtrefligt inbjöd till vederkvickelse. Omväxlande med allvarligt arbete förgick aftonen med musik, sång, deklamation, samtal och någon gång en liten svängom, alltid kvarlämnande angenäma minnen hos deltagarinorna.

I februari beslöts enhälligt att anordna en fäst å Lorensberg och att därtill inbjuda allmänheten. Det var det första offentliga framträdandet, och all den tid, som kunde tagas från kontorsarbetet, gafs frivilligt och gladt för det goda ändamålet. Äfven några utomstående voro nog välvilliga att bidraga till aftonens framgång. Och det blef en lyckad fäst — det voro

alla öfverens om —, hvilken gaf förbundet en god nettovinst.

Förbundet har bildat en provisorisk platsbyrå och har lyckats skaffa platser åt tvänne medlemmar under sin korta verksamhet.

Vidare har det lyckats förbundsmedlemmarna att kunna hjälpa en sjuk kamrat. Vid detta tillfälle var det en glädje att se, hur beredvilligt och gärna alla bidrogo. Då knöts bandet fastare samman.

Genom frivilliga bidrag af medlemmarna har det ock lyckats förbundet att lägga grunden till ett bibliotek, hvilket genom löfte om gåfvor från flere utomstående intresserade betydligt kommer att ökas.

Med nettovinsten från fästen på Lorensberg och de sammansparade årsafgifterna såsom grundfond vägade nu styrelsen på allvar tänka på att förverkliga sin länge närda önskan: att hyra egen lokal.

Denna har under oktober blifvit färdig i Kyrkogatan nr 54 och utgöres af tre rum och kök. I detta hem, som medlemmarna skola samverka till att göra så behagligt som möjligt, hvarest de kunna mötas och enas att arbeta för sitt mål: *ömsesidig hjälp*, är det meningen att anordna diskussions-, föreläsnings- och musikafn. Förbundets lokal skall jämväl stå öppen för främlingar, kvinnliga kontorister från annan ort, som där få de upplysningar de önska och behöfva samt hjälp och råd med inackorderingar o. d.

Af ofvanstående kortfattade redogörelse framgår, huru målmedvetet och entusiastiskt det nya förbundet arbetar, och man kan endast önska, att det gifna exemplet snart skall vinna efterföljd på andra håll till gagn för alla ensamma, hemlösa kontorskvinnor.

Köp Venersborgs BARNSKODON!
Bästa svenska fabrik!
 Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.
 Tillverkas af:
Aktiebolaget A. F. Carlssons Skofabrik, Venersborg.
 Försäljes i minot hos de flesta skohandlande i landet.

KVINNAN OCH SKYTTERÖRELSEN.

INTRESSERADE för skyttesaken bör det bereda stor fögnad, att kvinnans plats i skyttesträfvandet blifvit på ett så klart och sansadt sätt anvisad, som den nyligen skedda starten af Norrbottens Samaritförening ger vid handen. Principen är ytterst enkel. Medan den unge mannen skrifer in sig i ortens skytteförening för att dana sig till en kallblodig, träffsäker skytt, förvärfvar den unga kvinnan medlemskapet för att vinna färdighet i anläggande af förband, i skötsel af de sårade på och bakom slagfältet.

Det ligger ju en motsägelse däri, att människor utgöra en och samma förening för att inöfva så diametralt motsatta färdigheter som å ena sidan mausegevärets effektiva funktion i skyttelinjen, å andra sidan ambulanstjänsten innebär. Motsägelsen förlorar dock sin realitet, när vi hålla detta för ögonen: de sår och de dödar, som skola gifvas, afse att försätta *vårdsverkarens* horder ur stridbart skick, de gälla deras härar, som vilja störa eller förhindra det *svenskas själfständiga* insats i det allmänna kulturarbetet; de sår, som skola helas, de lif, som skola frälsas, må ju vara väns eller fiendes, men det ligger i sakens natur, att de svenska själfva bokstafligen komma att ligga närmast *våra* ambulansers omtanke.

Ja, väl vore, om våra läkares och samariters skicklighet gifve oss tjugu lif per man och mause, när det gäller gamla Sveriges oafhänghighet! Ej så att skinnet och lifvet skall af oss kräfvä en försiktighet, som bjuder svenskdräparen stiga på och känna sig hemmastadd utan vidare. Men fosterlandet kräfvär af oss den försiktighet, som sträfvandet efter nationell skjutfärdighet och en väl tillgodosedd fältsjukvård innebär.

Den svenska kvinnan var näppeligen på rätt stråt, då hon ville ställa sig i led med männen framför skottaflorna. Detta var mindre ett utslag af sann *kvinnlig* fosterländskhet, utan af könets svaghet för det pikanta. Sådant få vi ej bereda rum i vårt allvarliga värf!

Men i och med samaritgruppens bildande inom skytteföreningarna ha vårt lands kvinnor fått en flärdfri, hedersam plats bland fosterlandets försvarare. Idén bör fullföljas. Hvar och en af våra skytteföreningar, i synnerhet de i gränsprovinserna, bör bilda sin kvinnliga samaritgrupp. Täflingar kunna och böra anordnas äfven på detta område, pris utdelas. Och hvarför ej rikssamarittäflingar — i samband med riksskyttetäflingarna!

Och så ännu en viktig sak! Jag vädjar till de kvinnor, som på grund af sin sociala ställning lättast kunna taga initiativ i och för samaritgruppens bildande. Tagen med *kvinnan af folket* i edert vackra värf! Stängen allt ifrån början ut denna anstrykning af *societet*, som så ofta förvränger ett ädelt folkligt kvinnosträfvande till pråligt humbug! Tagen med

MELLINS FOOD

är en lättsmält, närande föda för barn, sjuka, konvalescenter och ålderstigna personer och är varmt förordad af herrar läkare.

Köpes på alla apotek. Prof samt broschyr om barns uppfostring gratis och franko från

MELLINS FOOD DEPOT,
Malmö.

torparens, kroppsarbetarens dotter! Tagen med edra tjänarinnor, som så ofta i edra hem utöfva sjuksköterskans värf! Omsätten samarit-tankens i handling bland alla Sveriges kvinnor!
NARVA.

SJUSTJÄRNAN. EN KÄRLEKSSAGA AF CHICOT.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

MEN MARIANNE HADE också anledningar till glädje under den långa väntetiden. Utom de regelbundna breven från fästmannen, alltid kärkomna och lästa många gånger om, huru enkla och tarligt skrifna de än voro, blef det nu hennes högsta lust att gå till varfvet och beskåda det nya skeppet, som man nu börjat bygga.

Hvad hon kände sig älska själfva detta fartygskrof och vörda de allvarsamma timmermännen, som betänksamt högo de starka tallrötterna till starka spant, skeppets refben! Hon passade på och tog rodnande den första spån, som dansade ned efter yxhugget, gömde den, tog den hem och omsvepte den med det finaste broderi. Den skulle tillhöra hennes heligaste minnen. Vi tycka törhända, vi män, att sådant är löjligt tokeri; men kvinnohjärtat, det äkta, naiva, är nu en gång så beskaffadt och därför så älskligt. Hon följde för öfrigt fortgången af fartygets byggnad in i alla dess mångahanda detaljer, och timmermännen undrade icke litet öfver den sirligt klädda damens besynnerliga intresse för skeppsbygget.

Så kom våren af fjärde året — våren, förhoppningarnes tid för sjömännens och deras kvinnor mer än för andra. Skeppet visade nu tydligt sina vackra former, den ovanligt skarpa bogen med sin framspringande gallion, den smäckert rundgattade akterspegeln. Särskildt blickade Marianne upp till det långa däck, på hvilket snart hennes Richard skulle gå med roparen i hand och uttala skeppets namn, när det rusade ned i vattnet från stapelbdden. Hvilket stolt och lyckligt ögonblick!

Hon såg i andanom, huru dessa smidiga former ilade ned till Söderhavet, till dessa förtrollande öar, om hvilka hon läst och drömt så mycket och dit hon nu skulle få fara med honom, sitt hjärtas djärfve vän. Hon endast väntade på sista brevet, Helsingörsbrevet — Helsingör, som var detsamma som förstugukvisten till Gefle. Kanske han komme före det — sådant hade hänt ibland.

Äntligen kom detta efterlängtade bref. Åh, så fullt af eldiga förhoppningar, alstrade af ungdom och trängtan. Rodnande kysste hon papperet — nu skulle drömmen blifva verklighet. Sjungande sydde hon på sin utstyrsel. Aldrig hade en brud haft en så fin!

Redan dagen efter sedan hon fått Helsingörsbrevet, begaf hon sig ut till Brobänksudden, där man har en obegränsad utsikt öfver fjärden, för att spana efter det väntade skeppet. Hon betraktade skansen och de välbekanta stränderna där omkring. Men skeppet syntes ej. Nå nå, det var väl för tidigt. Det är inte närmaste vägen mellan Sundet och Bottniska viken.

Hon lugnade sig och gick hem. Det blåste hårdt den dagen och äfven dagen förut. Det var vårstormarnas tid — "vårvindar friska". Så mycket fortare gick det — i morgon skulle de nog komma.

Hon gick åter till Brobänksudden och skådade ut öfver sjön. Men ännu syntes icke det stora skeppet, som hon så väl visste, huru det såg ut. Hon upptäckte nu äfven andra kvinnor, som stodo där stirrande på samma sätt. Det var hustrur och döttrar, som hade män eller bröder bland besättningen på "Valeria", det stora skeppet, som icke syntes.

De träffades där igen, dag efter dag, med allt mörkare miner. De kände hvarandra, de där anhöriga till besättningen, och talades vid och blandade sina tårar tillsammans. Men Marianne stod där ensam och hennes allt blekare ansikte begapades med nyfikenhetens råhet af de andra.

Nej, "Valeria" kom icke, det kom aldrig. Nu be- lägrades rederiets kontor af besättningens släktingar hvarje dag. Till slut måste redaren själf tråda ut från sitt sanctuarium. "Ja, mina vänner," förklarade han lugnande, "det ser märkvärdigt ut. Men i mannanne har intet af våra fartyg förgåtts här emellan och Helsingör och vi ska hoppas och tro, att ingen olycka skett den här gången heller. Skeppet är utmärkt och har en duktig kapten, så vi ska hoppas det bästa."

Men det förlöt en månad, det gick två, utan att det stora skeppet kom till synes. Då "tackades" det i kyrkan för femton döda, och två spalter annonser på första sidan med svarta kanter i tidningen visade hvilka de varit, som genom "våldig händelse" omkommit. Därbland stod också kofferdistyrmannen Richard Mårtensson, sörjd af moder.

Hvad stackars Marianne kände under dessa tunga månader, kan endast den fatta, som med ett hjärta sådant som hennes sjunkit ned till botten i förtviflans afgrund. Det började också synas på hennes yttre, att något tryckte henne, och hon kunde ej för system allttjamt dölja de framstörtande tårarna. Till slut presades hon så våldsamt för att undertrycka uttrycken af smärtan, att hon nödgades anförtro hela historien af systern, som nog också märkt, att något vore på tok med henne, ehuru hon varit för grannlaga att inlåta sig på frågor.

Naturligtvis blef systern öfverraskad. En simpel sjöman, låt också vara en styrman! Men nu var ej tillfälle till att komma fram med tarfliga förbrälsor. Det Marianne behöfde var tröst, var hopp. Louise började därför omtala en hop mer och mindre sannolika historier om sjömän, som alla trott döda och borta, men som helt oföromodadt kommit tillbaka, då man icke längre kunnat tro på något återvändande. Hon berättade till och med om en gammal sjöman, som blifvit tagen af marockanska sjöförvare nere i Medelhavet, sedan blifvit såld till slaf och ändtligen i Smyrna kommit ombord på ett Geflefartyg, med hvilket han återsändts till sin gumma, som följt honom i trettio år. Mårtensson var ju stark och ung, han skulle nog komma till rätta igen. Det fanns många sätt, hvarpå en sjöman kunde vara räddad och i lifvet och ändå icke synlig. Han kunde ju ha räddats af någon seglare på utgående, som tagit honom med sig.

Detta välmående prat öppnade nya vidder för Mariannes fantasi, på samma gång det i någon mån mildrade hennes sorg öfver fästmannens förmodade bortgång. Mårtenssons mor försökte också på sitt sätt trösta henne genom väckande af liknande förhoppningar. Hon omtalade de verkligen efter den kaliforniska guldfiebern ofta förekommande fallen, då rymda sjömän, som då i massa lämnade fartygen för att resa till guldfälten, återkommo till hustrur och fästmör, efter att länge ha ansetts förlorade.

Småningom lade sig Mariannes förtviflan och lämnade slutligen rum för den fasta tron, att Mårtensson en gång nog skulle återvända. Det var dock en bitter stund för henne att öfvervara, då det nya klipperskeppet skulle gå af stapeln och se en annan figur än den hon drömt om promenera med roparen på hyttaket. Men äfven detta kval lindrades af tanken på, att den tid ej skulle vara så aflägsen, när hans röst skulle dån från hytten af ett annat fartyg. Ty den tiden byggdes många och allt större och grannare skepp i Gefle. Hennes Richard skulle nog återkomma!

* * *

En ny oro hade inträdt i Gefle. Jätteeldsvådan sommaren 1869 förstörde icke allenast största och bästa delen af staden, utan förändrade äfven i grund befolkningens fysionomi. De gamla infödingarne dels emigrerade, dels trängdes undan och nya krafter strömmade dit och slogo ned som — ursäkta liknelsen, men jag kan icke finna någon finare, — gamar på ett störtadt villebråd. De skyndade till från alla kanter, dessa moderna argonauter med glupande näbbar och skarpa klor och förvandlade hastigt staden till ett slags kopia af dessa samhällen i Amerikas väster, hvilka göra lifvet till en ständig marknad med bönehus på ena och goodtemplar-förnøjelselokaler på andra sidan och sådant där annat uppbyggligt för herrarne och damerna af saluhallarna.

I denna bråskande, likformiga hop kunde man då och då få se en underlig uppenbarelse, en "bortkommen" kvinna, som tydligen icke hörde till detta färahuset. Det var ett äldre fruntimmer med en viss förnäm hållning och ett ännu vackert ansikte. Ett oegdomligt ansikte, hvarts stora ögon skyggt blickade sig omkring, liksom alltid sökande något visst, men ändå bedjande och ljufva, med ingenting af denna säkra tillförsikt, man nu ser äfven hos damerna. Men det var icke dessa stirrande, försynta blickar, som egentligen ådrogo henne mängdens blickar, utan den egendomliga, gammaldags dräkt hon bar.

Ty hon gick nämligen klädd i krinolin. Hvilken bisarr egendomlighet ligger icke i blotta ordet krinolin! I mänskobarnens sätt att tänka och tycka och underordna sig är väl knappast något så betecknande som krinolin.

Det finnes vissa vanor, som uppstå, gå genom världen och försvinna. Och när man så reflekterar däröfver, blir man ledsen och frågar sig, om vi ej ändå härstamma från aporna, utan att ett ögonblick ha behöft studera dessa.

Den, som bar denna krinolin och klädning med volanger jämte hatt med blommor och fjädrar efter modet under kejsarinnan Eugenie's glansdagar, var Sjustjärnan. Och det var så mycket märkligare, som Sjustjärnan mera än någon annan plägat följa modets mest skiftande lagar.

Men vår stackars hjältinna (som nu blifvit Sjustjärnan mer än någonsin, sedan den enda återstående systern död) hade småningom undergått en djup och smärtsam förändring. Hennes långa, fastän allttjamt lika brinnande längtan efter fästmannen gjorde henne, om ej ordentligt galen till vansinne, dock hvad man kallar "fnoskig" och monoman, lidande af den fixa idén, att hennes Richard vore att vänta hvarje dag. Till slut kom hon så långt i denna idé, att hon föreställde sig, att hon alltid borde vara klädd så som hon var, då hon sist skildes från honom. Han kunde ju eljes kanske icke känna igen henne bland det myckna, obekanta folket, som nu fyllde staden.

Denna mani hade i sig något oändligt rörande. Ingen den ytterligaste kokett kunde granska sitt ansikte i spegeln så noggrant som hon, och ingen skulle kunnat öfverträffa henne i ansträngningarna att söka bibehålla sitt ungdomliga utseende så envist länge som hon. Hon köpte de vansinnigast omannonserade skönhetsmedel och hennes puder och sminker stodo ej tillbaka för någon fashionabel aktris. Men naturen och sorgerna togo ut sin rätt, och till slut sade henne det gråsprängda håret, att tiden, hennes tid, hennes ungdom ohjälpligen hade gått.

Dock, sin gammaldags kostym lade hon icke bort. Den skulle *han* känna igen, den hade *han* särskildt beundrat. Och utan tvifvel hade den varit ytterst pryddig på sin tid. Men nu sprungo barnen, de obarmhärtiga ungarna, efter henne och hånade henne hvar hon gick. Och äfven de äldre drogo på munnen. Kostligt! Förr, då de sågo tusende krinoliner, var man förtjust i dem och det föll ingen in att finna dem löjligen annat än filosoferna, som ingen brydde sig om; men nu, då man såg blott en enda, nu var denna enda föremål för aldrig sinande gyckel och förakt. Sådana äro människorna.

Mariannes ständiga promenader i stadens centra härledde sig också från hennes outsläkliga begär att hemsöka kramvarubutikerna. Hon utgjorde de unga biträdenas fasa, så fort hon kom in med sin oundvikliga gamla hattask, hvares band hon konvulsiviskt balanserade på sitt utsträckta pekfinger. De måste draga ned mest hela lagret från hyllorna, och i vanligaste fall köpte hon ingenting annat än någon liten stufbit då och då, som hon kunde få för godt pris, helst linne-stufvar. Hvad hon egentligen skulle göra med dem, kunde ingen bli klok på.

Sjustjärnornas stora sömmerkeaffär blef slut med branden, liksom så mycket annat. Dels kunde icke Marianne effektuera så många beställningar, sedan systerns trängna nål slutat upp med sitt eviga stickande, dels försvunno hennes bästa kunder med branden. Hon nödgades till slut säga upp våningen på öster och flytta till madam Mårtensson, där hon fick bo för nästan ingenting i en liten "kattglugg" i hennes kåk på Islandet.

Madam Mårtensson var vänlig och god mot henne, såsom fattiga i regeln äro. Hon "gick", som det heter, "så långt hon kunde". Hon hade icke själf så mycket att lefva af: kåken, i hvares ena nedre rum hon då och då kunde ha en "logerare", en kältappa, som gaf henne potatisen, och salt strömming, som hon fick af "storfiskarne", släktingar och vänner till hennes allidne gubbe, när de kommo hem om om hösten från sina fisklägen uppe i Qvarken. Äfven hade hon en ko, som hette "Svanan", en högeligen märkvärdig ko, som om somrarna följde med "getgumman", där hon kom med hela gettruppen genom buskarna och ledde dem till skogen, och om vintrarna lefde på hvad som kunde skördas på "vreten", hvilken mannen innehafte som "borgare och fiskare" af stadens jord.

Icke förstod den enkla fiskargumman sig på Mariannes lidanden, men hon tyckte synd om henne, därför att hon blifvit så där "fnosku" för "gossungens skull". Och hon ansåg det vara sin ovillkorliga plikt att taga hand om henne, som annars saknade huld och skydd. Icke hade hon mycket, men hon delade sitt lilla med godt hjärta, och aldrig lät hon Marianne förnimma, att hon låg henne till last. — Sådana nobla kristna voro de, dessa gammaldags lutherner, hvilkas hela moral härrörde från katekesen, Luthers huspostilla, husförhören och predikningarna i den gamla storkyrkan. De "draga sig icke tillbaka för sitt kött"!

* * *

Omsider såg man icke längre Sjustjärnan promenera ute på gatorna och snart försvann hennes bisarra gestalt äfven ur mängdens minne.

Hon hade blifvit sjuk, ehuru hon själf alldeles icke ville medgifva det. Men madam Mårtensson såg, huru

det var fatt och uppsökte till slut "Fattig — S — g", doktorn. "Fattig — S — g" kallades så, icke därför att han var fattig — han hade stor, personlig, ärfd förmögenhet — utan emedan han uteslutande af egen drift ägnade sin praktik åt de fattiga och äfven skänkte dem medicinen, där så behöfdes. Han visade alla förmögna patienter till sina kolleger, emedan de behöfde förtjäna pänningar.

Denne lika kunnige som ädle läkare — han är ingen sentimentalt diktad figur! — var inföding och kände till Sjustjärnans yttre historia. Han behandlade henne med fin, chevaleresk grannlagenhet, kom så småningom underfund med arten af hennes monomani och intogs af djupt medlidande öfver en hängifvenhet, hvortill han aldrig erfarit något motstycke. Men han märkte jämväl, att de befriaren döden närmade sig hennes usla tröskel, så att det ej föll honom in att slunga denna stackars gamla kvinna in på ett sjukhus, att vetenskapligt behandlas för ett själslidande. Emellertid gjorde han allt hvad i hans förmåga stod att mildra hennes lidanden.

En eftermiddag märkte han att slutet var nära och kom tillbaka senare på kvällen med ett medikament han själf lagat till. Han lämnade det till madam Märtensson med tillsägelse att gifva den sjuka däraf en tesked, om hon började jämra sig. "Lämnna henne ensam i natt", fortsatte han. "Var mer än vanligt öm emot henne nu, stackare, och motsäg henne icke, om hon börjar prata tok."

Madamen tog emot flaskan och neg och lofvade att hålla sig däruppe, fast hon var trött efter så mycket nattvak förut.

"Ja, jag kan nog tro det," anmärkte doktorn vänligt, "men madam får snart ro för henne. Håll bara för all del ut i natt. Det skulle vara synd, om hon finge ligga och dö däruppe ensam och öfvergifven."

Sedan doktorn gått, gäspade gummman, så att karkarna hotade gå ur led och mumlade:

"Trösta mig för det här! Hur ska jag kunna stå ut natten i ände, när jag nu knappast kan hålla upp kroppsluggarna. Åhå!"

Dörren till inre rummet, som stod på glänt, öppnades nu och in trädde en medelålders man, tydligen en sjöman med mildt, godmodigt, trefligt ansikte.

"Om moster är så utpinad, så kan jag väl gå upp och sköta vakten. Det gör väl ingenting hos en äldre människa och jag ska ge na in, när det så behöfs, det ska inte mankera, var lugn för det, moster lilla."

Mostern — det var hennes systerson Richard Boström, som nyss kommit hem och skulle logera hos henne, medan han läste på sin skepparexamen — bligade tacksamt på honom med sina glämniga ögon. "Ja, nog vore du bra snäll, om du gjorde det. Det är stor synd om stackaren däruppe och hon blir nog inte generad för dig, om du säger att du är min släktinge och hemma här, för det vet hon inte. Man kan ju inte tala om någe ordentligt för henne numera. Men röka får du inte, för hon är fint uppfödd och tål inte tobak."

(Forts.)

LITTERATUR.

ITVÄNNE DELAR af ett tilltalande elzevirformat och med stillfulla vignetter och anfanger af den om vår boksmekningskonst förtjänte artisten hr Arthur Sjögren har nyss utkommit August Strindbergs nya berättelsesamling »Historiska miniatyrer» (Albert Bonniers förlag), omfattande en samling hastigt skisserade världshistoriska bilder allt från Egypten på Mose tid till Frankrike under Bonapartes uppgående stjärna. Dessa »miniatyrer» utgöra således ett motstycke till författarens berömda »Svenska Öden och Äfventyr», men besitta tyvärr ingalunda de sistnämndas friska omedelbarhet och glans. Med den historiska troheten, med tidsfärg och tidston har författaren ju alltid handskats tämligen nonchalant, men man kan dock icke undgå att känna sig en smula betänksam inför en Alkibiades, som kryddar sina samtal med moderna pokerspeltarmer, eller en Sokrates, som etablerar en liten träta med sin Xantippa i följande icke obekanta »äktenskapliga» jargon:

»Hvad gör du?» sade hon.

»För gammal bekantskaps skull», svarade mannen, »vill jag svara dig, ehuru väl jag icke är skyldig svara dig: jag tänker!»

»Är det ett göromål för en man?»

»För visso ett högst manligt göromål.»

»Det syns åtminstone inte hvad du gör.»

»När du gick med barn, syntes det inte heller, men när det var förbi, syntes det . . .»

Och så vidare!

Allt som allt göra de »historiska miniatyrerna» ett nedstämmade intryck af hastverk och pr-arkskrifveri, med glänsande enskildheter mångenstädes, det må erkännas, och med uppriskande vindstötter af den äkta strindbergska stilltornadon, som motståndslöst rycker en med genom både banaliteter och befängdheter. Men när man väl hämtat andan efter hvirveldansen, in-

ställer sig dock kritiken, och slutdomen måste bli ett beklagande af, att mästaren såsom få velat förringa sitt rykte med en underhållighet bland många.

*

Hugo Öberg heter en debuterande författare, som med sin roman ur Stockholmslifvet »Sonen» fäst förhoppningar vid sitt namn. I synnerhet är bokens förra hälft förträfflig med sin trovärdiga teckning af det pauvre hemmet, där bokens unge »hjalte» växer upp mellan en afsigkommen, försuven fader, som sett bättre dagar, och en utsliten stackars mor, som med sitt släp nödtorftligen håller samman dess ginstande fogar. Hela detta parti verkar äkta och upplefvadt, och stilen, om också ännu icke konstnärligt sofrad, är målande och konkret. Berättelsens senare hälft däremot synes oss icke så lyckad; författaren har där vågat sig ut på erotiskt-psykiska djup, där hans eget lod ännu icke bottnar, hvarför och öfver hela framställningen kommit något sväfvande och oklart. Debuten är emellertid lofvande, och författarens vidare utveckling bör kunna påräkna intresse.

Gustaf Janson har fullbordat sin förut omnämnda roman »Det gamla huset» (A. B. Ljus förlag) med en andra del, som dock, enligt vår mening, knappast motsvarar det ypperliga uppslaget. Den lika oväntade som konstnärligt omotiverade avslutningen med den parisiska nihilisthistorien står nämligen på ett helt annat — och åtskilligt lägre — plan än det först öppnade perspektivet öfver det nya Stockholms och dess borgerliga lifs storstadsgenombrott, hvilket man gärna hade hoppats att få följa intill slutet.

Med sin senaste novellsamling »Där stjärnorna tindra» (A. B. Ljus förlag) har E. Walter Hülphers tagit ett framsteg i konstnärlig mognad och fördjupning. Han verkar dock ännu alltjämt den ovissa sökaren. Tecknen på att han nalkas sig själf hopas dock tätare för hvarje nytt arbete, och vi tilltro honom att en dag stå som segrande finnar vid målet.

Bland våra kvinnliga författare boknyheter märkas Anna Wahlenbergs präktiga teckning ur det moderna Stockholmslifvet »Två slags folk» (Albert Bonniers förlag), förut välbekant för våra läsare, då den först meddelats som följetong i denna tidning, samt Maria Rieck Müllers »Flyttfåglar, blad ur Sara Stares dagbok» (Hugo Gebers förlag), hvilka äfvenledes genom Idun först buros ut till de vida kretsar, som intressera sig för vårt norrländska framtidslands bygdbyrarkronika.

En samling värmländska släktingar af bestående värde föreligger i fröken Lotten Dahlgrens nyutkomna bok »Ransäter» (Wahlström och Widstrands förlag), i hvilken författarinnan, själf en dotter af »Fredrek på Ransätt», på underlag af efterlämnade bref, dagböcker och anteckningar skildrat några genom släkt- och vänskapsband med hvarandra lierade kända och framstående Värmlandsfamiljer. Såsom Erik Gustaf Geijers födelseort har ju namnet Ransäter klang i svenska öron, och då en egendomlig skickelse fogat, att ifrån denna lilla aflägsna Värmlandssocken härstamma äfven tvänne andra män, som på olika områden skapat sig ett namn i vår historia, målaren Uno Troili och visdiktaren F. A. Dahlgren, förtjänar således Ransäter i tredubbel bemärkelse att nämnas en minnesrik plats.

*

Till tjänst och fagnad för idkare af sällskapsteaterns hemtrefliga konst vilja vi till sist påpeka, att Georg Nordensvans muntra lilla enaktslustspel »Mig lurar du inte!» nu utkommit i bokform till det synnerligen moderata priset af 50 öre. Stycket har redan visat sig vara ett gouteradt sällskaps spex och har uppförts många gånger i Uppsala. Hudiksvall, Gefle (af utslutande damer, ehuru det egentligen innehåller tre manliga och två kvinnliga roller), Örnsköldsvik m. fl. ställen. Så inte blir någon lurad på »Mig lurar du inte!»

J. N—g.

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN uppförde i fredags »Tosca» som ett slags festföreställning för den kungliga familjens engelska gäster, hertigen och hertiginnan af Connaught med deras dotter prinsessan Patricia, hvilka jämte vårt eget kronprinspar, hertigen och hertiginnan af Skåne samt prinsarne Carl och Wilhelm befundo sig i den kungliga logen. Salongen var för öfrigt fylld till sista plats med en publik, som ej på minsta sätt sökte dölja sin nyfikenhet. Operan gick för öfrigt på det hela taget bra under hr Hennebergs ledning. Särskildt rönt fru Hellström och hr Forsell lifligt och välförtjänt bifall.

— Första symfonikonserterna för säsongen gifves om lördag den 28 dennes. Som vi förut meddelat blifva k. teaterns symfonikonserter under detta musikår fem till antalet, upptagande uteslutande kompositioner af Beethoven, däribland den store mästarens alla symfonier. Att ingen plats i operasalongen kommer att stå tom vid dessa högtidsaftnar, borde man kunna taga för gifvet.

“IDEOL”

nytt, oskadligt konserveringsmedel för saft, sylt, gelé, kompotter, marmelader, inläggningar etc.

OBS! Bruksanvisning å hvarje paket! OBS!

Fabrikationen af Ideol står under uppfinnarens, Professor Lagerheims kontroll.

HYLIN & C:o F. A.-B.
Stockholm.

SVENSKA TEATERN. Max Dreyers historiska lustspel »Lifvets dal» har med sin skimrande rococostämning efterträdt »Agnetes» gripande lifsve. Den tyske författaren visar sig just ej som någon smidig skämtare, men han är i alla händelser en frisk och rättfram natur, en den sunda lifsglädjens och den sunda sinnlighetens häfda gentemot en fördömlig skenmoral. Därför kan man lugnt låta pryderiet fara all världens väg och utan förbehåll sympatisera med de präktiga unga människorna i lifvets dal, som älska hvarandra och föda barn, fast deras dåliga ekonomiska ställning hindrar dem från att träda i äktenskap. Kärleken står för dem i lika rent ljus ändå. Och när markgreven i ett anfall af ovist sedlighetsnit, framkalladt af att han ej lyckas få någon arfvinge till sin landsfaderliga värdighet, hotar med dödsstraff alla ogifta barnaföderskor i sitt lilla rike, tar man gifvet det hederliga folkets parti och skrattar ut markgreven. Att den unga markgreffin sedan i sin naivitet och erotiska yra öfverskrider morallagens bud, så att hon en vacker dag skänker sitt land en lifen markgreffe med friskt folkligt blod, kan ju synas de »renhjärtade» betänkligt nog, men då det som här sker i samhällsbevarande syfte, får ändamålet helga medlen.

Utförandet fick sitt främsta intresse genom fru Nansens framställning af den unga markgreffinnan. Hon var visserligen endast med i två af styckets fyra akter, men ej desto mindre blef det hon, som beskärde lustspelet dess framgång här.

Med en grace, en sprudlande fantasi och ett oefterhärmligt skälmskt behag spelade hon markgreffinnan och gjorde henne till en rococogestalt à la Watteau. Hvarje gest, hvarje replik tjugade genom sin charme och sin säkra stil.

Hr Personnes markgreffe, ehuru sammansatt af flikar från andra gubbröller, var också förstarangs-konst, fröken Torsell hade fått bra grepp på sin karska bondtös, hr de Wahl var en käck bondpojke, fru Molander en förträfflig gammal likördrickande hofdam o. s. v.

Iscensättningen af hr Karl Hedberg var vårdad och andra aktens rococointeriör förtjusande.

E. H—n.

ARTHUR HARTMANN OCH ERNESTO CONSOLO — se där namnen på tvänne konstnärer, som torde få räknas till de mest framstående, som under de senaste åren låtit höra sig i våra konsertsalar! Inför en fulltalig och entusiastisk publik, skulle man väl kunna tro? Ja entusiastisk visserligen, men tyvärr långt ifrån fulltalig. »Lergöks»-publiken är nog, Gudi klagadt, ännu i majoritet i vår goda hufvudstad. När det gäller att mottaga och njuta de skönheter, som i hängifven kärlek och med konstnärligt allvar samt med stöd af en fulländad teknik tolkas af ett par utvalde sådana som de två här ofvan nämnda, då håller sig flertalet ofta nog oförstående och blir borta. Så ock nu. Ledsammast emellertid för dem, som ej infunnit sig — de gingo miste om en musikalisk njutning af hög rang. I duosonaterna — vid första konserten Beethovens Kreuzersonat och Saint-Saëns violinsonat, vid den andra Beethovens c-mollsonat och C. Francks violinsonat — fick man beundra ett ypperligt samspel, afrundadt och anpassadt in i den minsta detalj, så att prestationen framstod som fulländad. Som solister kunna de båda konstnärerna ock anses jämbördiga. Och svårt är att veta, åt hvilka nummer på de väl valda programmen man skall gifva priset. Hr Hartmann tycktes emellertid med särskild förkärlek tolka Bach; hans breda, sångbara ton och ypperliga stråkföring verkade betagande och medryckande. Hr Consolos tolkning af Chopin torde likaledes förtjäna att i främsta rummet framhållas, såväl h-mollscherzot som f-mollfantasiën. Men äfven Weber-Tausigs »Aufzorderung zum Tanz» spelades med en öfverlägsenhet, för hvilken alla de oerhörda svårigheterna endast blefvo ett lekverk. Flera extranummer gifvos, och entusiasmen var, som sagdt, stor hos dem, som infunnit sig.

F. Hbg.

HUSMODRAR. Tillsen, att Ni alltid vid inköp af Hafregryn & Korngryn erhålla Hafregrynskvärnen »Svea» i London med Guldmedalj belönade tillverkningar, förpackade i säckar eller kartonger om 1/2 & 1/4 kilo. Sveas Sundhetsmjöl i hel- eller halvkilopacketer rekommenderas till barn och sjuklingar och samtliga dess tillverkningar utmärka sig för sin goda smak, lättkokthet och renhet. Finnes hos alla välsorterade engrossister och detaljister i hela Skandinavien.

Hafregrynskvärnen Svea,
Ragnar L. Jeansson, KALMAR.
Tabell öfver näringsvärdet af våra förnämsta födoämnen uttryckt i öre pr kilo.
Fläsk 102, Oxkött 48, Rågbröd 54, Hvetebröd 55, Fårkött 62, Torsk 40, Mjöl 87, Korngryn 116, SVEA Hafregryn 153.

1/2 liten citron, 1 tsk. strösocker, 2 msk. förväld, finhackad persilja.

Till garnering: 1/2 citron i skifvor, persilja.

Beredning: Abborrarna urtagas, sköljas mycket väl och torkas med en fiskhandduk. Hufvudet afskåres och fisken skåres i fileter med en spetsig knif, skinnet, ryggbenet, fenorna och alla småben borttagas. Fileterna ingnidras med saltet och ättikan och få ligga 1 tim., hvarefter de ånyo torkas med en duk. Fileterna penslas med det uppvispade ägget och vändas i en blandning af hvetemjöllet och de stötta skorpona. En tackjärnspanna upphetas långsamt och smöret brynes däri, fiskfileterna illäggas och stekas vackert gulbruna på båda sidor. Till säsen skiras smöret i en kastrull, de uppvispade äggulorna och grädden tillsätts, hvarefter säsen får sjuda öfver elden, men ej koka. Säsen afsmakas med citronsaften, citronsaften, sockret och persiljan.

Fisken upplägges på varmt serveringsfat, säsen hälls öfver och anrättningen garneras med persilja och citronskifvor.

Oxhare som vildt (f. 6 pers.) 1,3 kg. oxhare eller entre-cotes, 1 kg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt, 3 dcl. buljong, 4 dcl. tunn grädde.

Beredning: Köttet bör hafva hängt 3—6 dagar, allt efter årstiden. Det tvättas med en duk doppad i hett vatten samt bultas lätt. Haren späckas sedan i tre rader med späcket skuret i fina strimlor. Smöret brynes i en järngryta, haren illäggas och brynes väl på alla sidor, hvarefter den saltas och spädes med den kokande buljongen. Grädden tillsättes litet i sänder och steken vändes ett par gånger under stekningen samt öfveröses hvartionde minut. Till stekningen åtgår omkr. 2 tim. Haren skåres i tunna skifvor, upplägges på varmt serveringsfat, och garneras med brynt potatis och persilja. Säsen vispas upp, silas och skummas samt serveras i särskild sässkål.

Ananaspudding (f. 6 pers.) 4 äggulor, 2 äggwhitor, 106 gr. socker,

Gif barnen den bästa näring och de växa upp till friska och starka människor.
Gif vuxna den bästa näring och de förblifva friska intill sena ålderdomen. Använd därför endast

Gyllenhammars
patenterade
hafregryn,
hafremjöl

som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

1/2 dcl. sherry, 1 dcl. ananassaft, 6 blad gelatin, 1 burk ananas à 1 kr., 4 dcl. tjock grädde.

Beredning: Äggulorna, äggwhitorna, sockret, vinet och ananassaften vispas i en kastrull öfver elden, tills massan börjar sjuda och tjockna, vispningen fortsättes tills krämen kallnat. En fjärdedel af ananaset skåres i små tärningar, hvilka urklappas all saft på en linneduk och blandas i krämen. Sist nedröres den till hårdt skum slagna grädden och därefter tillsättes det sköljda och i 2 msk. ananassaft upplösta gelatinet. Massan hälls i vattensköldj och sockerbeströdd form och ställes på kallt ställe att stelna omkr. 4 tim.

Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen 1/2 min. i varmt vatten. Den garneras med den öfriga ananaset skuren i skifvor, men ingen saft bör påhållas.

En ananas räcker för 12 pers., ty skifvorna, som puddingen garneras med, kunna klyfvas.

Brynt oxbringa (f. 6 pers.) 2 1/2 kg. för- eller mellanbringa, 4 msk. salt, 4 lit. kokande vatten, 6 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 1 litet selleri, 2 stora morötter.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten, ingnidras med saltet och får ligga i ett djupt fat 1 dygn. Under tiden vändes bringan ett par gånger. Den knä-

kes och påsättes i det kokande vatt-net. När spadet kokat upp, skummas det väl och kryddorna samt de ansade rotsakerna illäggas. Bringan får därefter koka med tätt slutet lock, tills den är mör eller omkr. 3 tim. På botten af en långpanna hålles litet af spadet, bringan illäggas och insättes i ugnen att brynas väl.

Den skåres i vackra bitar och garneras med den skurna moroten samt persilja.

Såsen silas, skummas och serveras som jus.

Stufvad blomkål (f. 6 pers.) 2 stora blomkålshufvuden, vatten, 2 msk. ättika.

Till kokning: 1 1/3 lit. vatten, 1 msk. salt.

Stufning: 3 msk. smör (60 gr.) 4 msk. mjöl, 3 kkp. kålspad, 1 kkp. mjölk, 1 tsk. salt, 1 tsk. socker, 1 knifudd hvitpeppar.

Beredning: Blomkålen rensas på vanligt sätt och lägges i ättikblandadt vatten omkr. 1 tim., för att behålla sin färg. Den påsättes i kokande saltadt vatten och får koka tills den kännes mjuk, då den genast toges upp och får afrinna. Smör och mjöl sammanfråsas, kålspadet och mjölken tillsättes litet i sänder, och säsen får, under flitig rörning, koka 10 min. Blomkålen upplägges på varm karott och stufningen hälls öfver.

Färsfylldt kålshufvud (f. 6 pers.) 1 stort kålshufvud, vatten, salt, 3 hg. benfritt oxkött, 1 hg. späck, 4 kkp. god mjölk, 3 msk. stötta skorpor, 1 msk. potatismjöl, 1 liten msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 4 msk. flottyr, 1 fläsksvål, 1 liter buljong.

Beredning: Kålshufvudet påsättes i kokande vatten och får koka tills det är mjukt. Det upptages genast, får afrinna och urhållas uppifrån. Köttet tvättas med duk, doppad i hett vatten, skåres i tärningar och drufves 3 gånger genom köttkvarn jämte späcket. Det arbetas därefter tillsammans med mjölken, de stötta skorpona, potatis-

Den förståndiga husmodern

bakar själf hvetebrödet och använder aldrig annat jäsningsmedel än Lagermans Bakpulver »Tomten».

Recepter för bakning, utarbetade af Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, medföljer hvarje burk eller paket.

mjöllet och kryddorna, tills färsen är sammanhängande. Kålshufvudet fylles med färsen, öfvertäckes med några stora kålblad samt ombindes med snöre och brynes väl i rykande flottyr. När det är brynt, toges det upp; flottytren hålles bort, en fläsksvål lägges på botten af grytan och på denna lägges kålhufvudet.

Den kokande buljongen påspådes och anrättningen får sakta koka omkr. 2 tim. Kålshufvudet serveras på rundt fat och säsen i särskild sässkål.

Blodplättar (f. 6 pers.) 1/2 liter mjölk, 14 ettöres skorpor eller 8 mandelbröa, 1/2 liter blod, 2 msk. sirap, 3 msk. fint hackad njurtalg eller smör, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 tsk. ingefärs, 1—1 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. finstött mejram (1 rödlök, 1 msk. flotttyr).

Till gräddning: 3 msk. smör (60 gr.)

Beredning: Skorpona eller mandelbröden upplöses väl i mjölken. Blodet silas genom härsikt och vispas, hvarefter det blandas med mjölken, därpå tillsättes sirapen, njurtalgen och kryddorna (om så önskas nedröres sist den skalade och fint hackade löken, fräst i flottytren). En plättpanna upphetas långsamt, smöret smältes i vattenbad och därmed penslas pannan. Smeten omröres väl och därefter gräddas tunna plättar, som upplägges på varmt serveringsfat.

De serveras med skiradt smör och lingon.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 29 OKT.—4 NOV. 1905.

Söndag: Julienneroyal; stekt filet af aborre med citronsås; oxhare som vildt med brynt potatis, gurka och vinbärgelé; ananaspudding med biscuits.

Måndag: Kotletter af kalffärs med spritsad potatis; äppelsoppa.

Tisdag: Rotpuré med rostad bröd; kokt kungsflundra med smör, pepparrot och potatis.

Onsdag: Brynt oxbringa med stufvad blomkål; saftpudding med mondanin och vispad grädde.

Torsdag: Ärtor med fläsk; gräddmunkar med sylt.

Fredag: Färsfylldt kålshufvud; krusbärsoppa med skorpor.

Lördag: Afredd buljong med jordärtskockor; blodplättar med sylt.

RECEPT:
Stekt filet af aborre med citronsås: (f. 6 pers.) 1 1/4 kg. abborrar, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika.

Till panering: 1 ägg, 3 msk. hv. mjöl, 3 msk. fint stötta skorpor.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.)

Sås: 1/2 hg. smör, 2 äggulor, 3 dcl. tjock grädde, skal och saft af

Gyllenhammars

patenterade
hafregryn,
hafremjöl

som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

1/2 dcl. sherry, 1 dcl. ananassaft, 6 blad gelatin, 1 burk ananas à 1 kr., 4 dcl. tjock grädde.

Beredning: Äggulorna, äggwhitorna, sockret, vinet och ananassaften vispas i en kastrull öfver elden, tills massan börjar sjuda och tjockna, vispningen fortsättes tills krämen kallnat. En fjärdedel af ananaset skåres i små tärningar, hvilka urklappas all saft på en linneduk och blandas i krämen. Sist nedröres den till hårdt skum slagna grädden och därefter tillsättes det sköljda och i 2 msk. ananassaft upplösta gelatinet. Massan hälls i vattensköldj och sockerbeströdd form och ställes på kallt ställe att stelna omkr. 4 tim.

Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen 1/2 min. i varmt vatten. Den garneras med den öfriga ananaset skuren i skifvor, men ingen saft bör påhållas.

En ananas räcker för 12 pers., ty skifvorna, som puddingen garneras med, kunna klyfvas.

Brynt oxbringa (f. 6 pers.) 2 1/2 kg. för- eller mellanbringa, 4 msk. salt, 4 lit. kokande vatten, 6 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 1 litet selleri, 2 stora morötter.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten, ingnidras med saltet och får ligga i ett djupt fat 1 dygn. Under tiden vändes bringan ett par gånger. Den knä-

Gyllenhammars

patenterade
hafregryn,
hafremjöl

som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

1/2 dcl. sherry, 1 dcl. ananassaft, 6 blad gelatin, 1 burk ananas à 1 kr., 4 dcl. tjock grädde.

Beredning: Äggulorna, äggwhitorna, sockret, vinet och ananassaften vispas i en kastrull öfver elden, tills massan börjar sjuda och tjockna, vispningen fortsättes tills krämen kallnat. En fjärdedel af ananaset skåres i små tärningar, hvilka urklappas all saft på en linneduk och blandas i krämen. Sist nedröres den till hårdt skum slagna grädden och därefter tillsättes det sköljda och i 2 msk. ananassaft upplösta gelatinet. Massan hälls i vattensköldj och sockerbeströdd form och ställes på kallt ställe att stelna omkr. 4 tim.

Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen 1/2 min. i varmt vatten. Den garneras med den öfriga ananaset skuren i skifvor, men ingen saft bör påhållas.

En ananas räcker för 12 pers., ty skifvorna, som puddingen garneras med, kunna klyfvas.

Brynt oxbringa (f. 6 pers.) 2 1/2 kg. för- eller mellanbringa, 4 msk. salt, 4 lit. kokande vatten, 6 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 1 litet selleri, 2 stora morötter.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten, ingnidras med saltet och får ligga i ett djupt fat 1 dygn. Under tiden vändes bringan ett par gånger. Den knä-

Gyllenhammars

patenterade
hafregryn,
hafremjöl

som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

1/2 dcl. sherry, 1 dcl. ananassaft, 6 blad gelatin, 1 burk ananas à 1 kr., 4 dcl. tjock grädde.

Beredning: Äggulorna, äggwhitorna, sockret, vinet och ananassaften vispas i en kastrull öfver elden, tills massan börjar sjuda och tjockna, vispningen fortsättes tills krämen kallnat. En fjärdedel af ananaset skåres i små tärningar, hvilka urklappas all saft på en linneduk och blandas i krämen. Sist nedröres den till hårdt skum slagna grädden och därefter tillsättes det sköljda och i 2 msk. ananassaft upplösta gelatinet. Massan hälls i vattensköldj och sockerbeströdd form och ställes på kallt ställe att stelna omkr. 4 tim.

Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen 1/2 min. i varmt vatten. Den garneras med den öfriga ananaset skuren i skifvor, men ingen saft bör påhållas.

En ananas räcker för 12 pers., ty skifvorna, som puddingen garneras med, kunna klyfvas.

Brynt oxbringa (f. 6 pers.) 2 1/2 kg. för- eller mellanbringa, 4 msk. salt, 4 lit. kokande vatten, 6 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 1 litet selleri, 2 stora morötter.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten, ingnidras med saltet och får ligga i ett djupt fat 1 dygn. Under tiden vändes bringan ett par gånger. Den knä-

Gyllenhammars

patenterade
hafregryn,
hafremjöl

som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

1/2 dcl. sherry, 1 dcl. ananassaft, 6 blad gelatin, 1 burk ananas à 1 kr., 4 dcl. tjock grädde.

Beredning: Äggulorna, äggwhitorna, sockret, vinet och ananassaften vispas i en kastrull öfver elden, tills massan börjar sjuda och tjockna, vispningen fortsättes tills krämen kallnat. En fjärdedel af ananaset skåres i små tärningar, hvilka urklappas all saft på en linneduk och blandas i krämen. Sist nedröres den till hårdt skum slagna grädden och därefter tillsättes det sköljda och i 2 msk. ananassaft upplösta gelatinet. Massan hälls i vattensköldj och sockerbeströdd form och ställes på kallt ställe att stelna omkr. 4 tim.

Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen 1/2 min. i varmt vatten. Den garneras med den öfriga ananaset skuren i skifvor, men ingen saft bör påhållas.

En ananas räcker för 12 pers., ty skifvorna, som puddingen garneras med, kunna klyfvas.

Brynt oxbringa (f. 6 pers.) 2 1/2 kg. för- eller mellanbringa, 4 msk. salt, 4 lit. kokande vatten, 6 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 1 litet selleri, 2 stora morötter.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten, ingnidras med saltet och får ligga i ett djupt fat 1 dygn. Under tiden vändes bringan ett par gånger. Den knä-

Egen tillverkning

PARAPLY "SOLID"
2 ÅRS GARANTI

å kr. 7.50 med fodral.

Bennström & Jansson
Paraplymagasin,
45 Regeringsgat. 45,
STOCKHOLM.

LEDIGA PLATSER

Remington

Institut för undervisning i Maskinskrifning och Stenografi. Karduanmakareg. 1, Stockholm.

Lärarinna sökes

för en sinnesslös gosse, som ej är sjuk, utan rask och duktig. Lärarinnan i fråga bör äga vana och häg att handleda sinnesslöa. Platsen är i en borgerlig, fin familj där lärarinnan upptages som familjemedlem. Svar märkt »Lärarinna för sinnesslös», Helsingborg p. r.

Godt om platser å Norra Inack-Byrån, Malmstulnadsg. 27, Sthlm, för lärarinnor, värd., sällskaps-, hushållsbitr. och barnfröknar.

För 14-årig flicka i enkelt hem på landet sökes en undervisningsvan och skicklig lärarinna, frisk, enkel och med kristliga grundsatser. Undervisnings-skyldighet: vanliga skolämnen, språk (särskildt talöfningar i tyska), musik och handarbeten. Löneanspråk jämte betyg och referenser torde insändas till »A.», Bredaryd (Jönks l.) p. r.

Goda platser för hushålls- o. barnfröknar, sällskaps-, värd. Lärarinnor att söka gen. Inack-Byrån, Norrköping. Rikstel. 916. Brevsvar mot 2 porto.

Plats finnes för en bättre, anspråkslös flicka att undervisa 3:ne nybörjare i vanliga skolämnen och första grunderna i musik samt gå frun tillhanda. Svar till Fru Maria Ericsson, Sund, Svartå.

Sjuksköterskeplatsen vid Lycksele sjukstuga är ledig att tillträda den 1 nästkommande januari. Lön 300 kr., jämte husrum, mat, vedbrand, lyse och tvätt. Ansökan, åtföljd af kompetensintyg, insändes före den 1 december till undertecknad, som lämnar önskad upplysningar. Lycksele 14 oktober 1905. E. F. Hellberg, Provinsialläkare.

Värdinneplats. Dam af god familj, som önskar verksamhet, erhåller plats som värdinna hos medelålders läkare i vacker landsortsstad. Den sökande skall vara fullt ekonomiskt oberoende, äga ett godt sätt och utseende samt om möjligt, musikalisk begåfning. Svar till »Verksamhet» torde sändas under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b. Fotograf återsändes.

Hushållerska, kunnig i matlagning och öfriga göromål i ett hem på landet erhåller plats i Bollnäs prästgård. Nanna Janson.

Ung, bättre flicka får lättkött hushållsplats. Svar med fotografi till »Sörmland», Mölnbo p. r.

Enkel, glad, huslig flicka, villig dela skötandet af litet hem på landet med husets dotter, erhåller god plats. Svar till »Hemlif», Visby p. r.

Snäll, proper, frisk, ärlig, ordningsälskande och pliktrogen flicka, kunnig i matlagning, kan få plats nästa vår, sommar eller höst att ensam sköta hemmet hos en ensam förmögen tjänsteman i stad i Småland. Den som besitter ofvanstående egenskaper kan räkna på hög lön samt ett godt beständigt hem och vänligt bemötande. Uppgift om ålder m. m., helst med fotografi, som återsändes, utbedes till »Ömsesidig vänlighet 1906» und. adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

En stark o. frisk flicka, ej under 23 år, fullt kunnig i matlagning, proper och ordentlig, samt häst från landsorten, erhåller väl aföndad plats som ensamjungfru i mindre familj (inga små barn). Svar med betygsafskrifter och fotografi under adress »Arbetsam», Linnégatan 18, Göteborg.

En enkel, duglig flicka som på egen hand vill förestå ett ungarlshushåll på landet erhåller genast plats. Svar med betyg och fotografi sändes skvndsamt till »Landman», Ving p. r.

Musikalisk bild. dam, (kunnig i musikundervisning) som är villig insätta mindre kapital i lönande affär, erhåller förmånlig anställning, event. komp., i Stockholm. Svar till »Affärstalg» jämte referenser inlämnas till Iduns exp.

Respektabel Dam erhåller väl aföndad plats som kassörska i stor fin affär mot insättande eller tecknande af aktier i solidt aktiebolag, för cirka 5- å 10,000 kr. Svar till »Betryggad framtid», Allm. tidningsk. Gust. Ad. torg.

PLATSSÖKANDE

Som biträde med inomhus förefallande göromål önskar ung flicka anställning, häst på landet. Tacksam för svar vore »Majken», Stenungsund p. r.

En 23-årig flicka

önskar plats som hushållerska för en ensam ungherre eller i familj. Svar till »23», Södra Järnvägsgat. 146, Sundsvall.

Ung, gladlynt flicka af god familj önskar komma i godt hem på landet eller i småstad för att vara husmodern behjälplig med förefallande göromål. Önskar bli ansedd som familjemedlem. Goda referenser finnes. Svar till »A. W. 18 år», Iduns exp.

Troende flicka från landet önskar plats till 1 nov. hos ensam fru el. i liten familj att gå frun tillhanda. Liten lön. Svar till »H.», Iduns exp.

En bättre, bildad flicka med godt sätt och utseende och som i 3 år förestått större hushåll, önskar plats som värdinna hos ungherre eller änkeman, helst i Norrland. Bästa betyg och ref. kunna företes. Svar till »Svensk-amerikanska», Iduns exp.

Plats som barnfröken önskar en ung, bättre flicka nu genast. Är äfven villig deltaga i det husliga. Svar emottas tacksamt till »Barnkär», Stock-sund p. r.

Husföreståndarinnan önskar plats nu genast eller 1 november. Svar till »Kunnig», Oskarshamn p. r.

Barnfröken önskar plats nu genast i fin familj. Svar till »Barnkär», Oskarshamn p. r.

Ung, barnkär flicka önskar plats i god familj. Villig att deltaga i alla husliga göromål. Svar till »22 år», Karlsborg p. r.

En dansk dam, 29 år, önskar plats i ett större hem, där hon kan vara husmodern en god hjälp, eller på egen hand sköta detsamma. Är utbildad i musik. Närmare upplysningar genom Fru N. Carlberg, Kristinelundsgatan 7, 5:te vån., eller Fru D. White, Karlsrogatan, Göteborg.

Bildad barnsköterska som genomgått barnavård önskar plats, helst för spädbarn. Gerna som tillfällig hjälp för kortare tid. Svar till »I-e» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

22-årig anspråkslös flicka önskar plats som hjälp och sällskap. Lön önskas samt att få räknas som familjemedlem. Svar inom åtta dagar till »Viola», Falköping p. r.

Plats som skrifbiträde önskas af ung, kontorsvan flicka med bra handstil äfven van vid skrifmaskin (Remington), eller att gå frun tillhanda i hem, där några timmars skrifgöromål om dagen kan påräknas. Svar till »Pliktrogen» under adress S. Gumælii Annonskont., Stockholm.

Hushållsven, bildad flicka, kunnig i matlagning, bakning, sömnad söker plats. Svar »Duglig-Enkel» und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

Ung flicka önskar plats som hushållsbiträde helst å pensionat eller dylikt, där god och reel husmoder finnes. Villig deltaga i alla göromål. Kunnig i vanlig matlagning. Genomgått hushållsskola. Svar märkt »D. A. G.», Iduns exp.

Kassörplats i bank eller på kontor sökes af fullt kompetent 19-årig småländska, som äfven kan förestå telefonstation. Ref. och närmare upplysningar erhållas af majoren m. m. L. L. Löfgren i Grenna.

Bildad, 22-årig flicka söker plats i godt hem att vara som sällskap och hjälp åt husmoder. Ex. massös, genomgått handelsskola, något kunnig i sömnad samt händig i allt som förekommer i ett hem. Svar till »Föräldralös», Iduns exp.

Ung dam önskar god inackordering (för ombyte af luft) helst på någon herrgård i trakten af Södertelje eller Dalarne där någon ungdom finnes. Godt bord önskas. Svar till »1 nov. 1905», Iduns exp.

I ett godt hem, hos mindre tjänstemannafamilj, erhåller ung flicka god inackordering med eget stort rum. Ingen inackordering finnes förut. Läget Östermalm. Svar till »Tjänstemannafamilj 1905» torde inlämnas till Iduns exp.